

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag om ändring av lagstiftningen om legala panträtter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändring av de stadganden enligt vilka en fastighet utgör pant för betalningen av en offentligrettslig avgift eller en fordran som baserar sig på myndighetsbeslut. Sådana stadganden finns i bl.a. fastighetsbildningslagstiftningen, lagen om avloppsvattenavgift, lagen om enskilda vägar samt i olika lagar med stöd av vilka jord- och skogsbruket beviljas stöd av statens medel. Enligt förslaget skall antalet lagstadgade panträtter minskas och lagstiftningen om dessa ändras så att den motsvarar stadgandena i den nya jordabalken.

Uppkomsten av lagstadgade panträtter och rättsverkningarna av dessa skall regleras genom hänvisningar till de stadganden om lagstadgad panträtt som ingår i 20 kap. jordabalken. Lagstadgad panträtt skall uppstå först när panträten anmäls för inskrivning i lagfarts- och inteckningsregistret. I allmänhet skall en myndighet vara skyldig att göra denna anmälan också när panträten tryggar en privatpersons rätt till betalning.

I propositionen föreslås att legal eller s.k. lagstadgad panträtt inte längre skall gälla för avloppsvattenavgifter, statens köpeskillingsfordringar och bidrag som beviljats av statens medel och som har förordnats att återkrävas. Likaså skall de stadganden upphävas enligt vilka en fastighetsägares personliga gäldsansvar vid överlåtelse av fastigheten direkt med stöd av lag övergår på den nye ägaren.

Legal panträtt skall fortfarande gälla för fordringar vilka grundar sig på företag som i allmänhet höjer fastighetens värde. Likaså skall de panträtter bibehållas som tryggar en privatpersons fordran enligt ett myndighetsbeslut. Dessutom bibehålls enligt förslaget vissa sådana panträtter som uppstår direkt med stöd av lag och som det inte är ändamålsenligt att ersätta med andra säkerhetsarrangemang.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1997, samtidigt som den nya jordabalken.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Inledning	4
2. Gällande lagstiftning	4
3. Jordabalksreformen	7
4. De viktigaste förslagen	7
5. Propositionens verkningar	9
5.1. Ekonomiska verkningar	9
5.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	10
6. Beredningen av propositionen	10
7. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	10
DETALJMOTIVERING	11
1. Lagförslagen	11
1.1. Vattenlagen	11
6 kap. Dikning	13
7 kap. Vattenståndsreglering	15
10 kap. Avloppsvatten och andra ämnen, som förorena vattendrag	16
12 kap. Särskilda bestämmelser	16
1.2. Lagen angående vissa grannelagsförhållanden	17
1.3. Lagen om avloppsvattenavgift	18
1.4. Lagen om vissa regleringar av vattenägor	18
1.5. Lagen om ägoreglering i gränskommunerna	19
1.6. Byggnadslagen	19
1.7. Lagen om enskilda vägar	20
1.8. Lagen om stöd för nyskiften	22
1.9. Landsbygdsnäringslagen	22
1.10. Naturnäringslagen	23
1.11. Renhushållningslagen	24
1.12. Skoltlagen	24
2. Ikraftträdande	25
LAGFÖRSLAGEN	26
1. Lag om ändring av vattenlagen	26
2. Lag om ändring av 14 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden	27
3. Lag om ändring av 13 § lagen om avloppsvattenavgift	28

4. Lag om ändring av 20 § lagen om vissa regleringar av vattenägor	28
5. Lag om ändring av 43 § lagen om ägoreglering i gränskommunerna	28
6. Lag om ändring av byggnadslagen	29
7. Lag om ändring av lagen om enskilga vägar	30
8. Lag om ändring av 10 § lagen om stöd för nyskiften	30
9. Lag om upphävande av vissa lagrum i landsbygdsnäringslagen	31
10. Lag om ändring av naturnäringslagen	31
11. Lag om ändring av renhushållningslagen	32
12. Lag om ändring av skoltlagen	33
BILAGA	34
Parallelltexter	34
1. Lag om ändring av vattenlagen	34
2. Lag om ändring av 14 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden	37
3. Lag om ändring av 13 § lagen om avloppsvattenavgift	38
4. Lag om ändring av 20 § lagen om vissa regleringar av vattenägor	38
5. Lag om ändring av 43 § lagen om ägoreglering i gränskommunerna	39
6. Lag om ändring av byggnadslagen	40
7. Lag om ändring av lagen om enskilga vägar	41
8. Lag om ändring av 10 § lagen om stöd för nyskiften	42
9. Lag om upphävande av vissa lagrum i landsbygdsnäringslagen	43
10. Lag om ändring av naturnäringslagen	44
11. Lag om ändring av renhushållningslagen	46
12. Lag om ändring av skoltlagen	48

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

En fastighet kan med stöd av flera olika lagar utgöra pant för betalningen av en avgift som har fastställts av en myndighet eller någon annan offentligrättslig fordran. En sådan legal eller s.k. lagstadgad panträtt uppstår utan fastighetsägarens samtycke och enligt gällande stadganden antecknas den i allmänhet inte i lagfarts- eller inteckningsregistret. Stadganden om lagstadgade panträtt ingår i bl.a. fastighetsbildningslagstiftningen och i vissa lagar om finansiering som av statens medel kan beviljas jord- och skogsbruket. Också en ersättning som med stöd av myndighetsbeslut skall betalas till en privatperson kan i vissa fall få panträtt direkt med stöd av lag.

Rättsverkningarna av de panträtt som baserar sig på de olika stadgandena är sinsemellan olika, även om det inte alltid skulle finnas grunder för detta. En lagstadgad panträtt har i allmänhet god förmånsrätt vid exekutiv auktion på fastigheten. En borgenär som har lagstadgad panträtt för sin fordran får då betalning före en borgenär som har en på inteckning baserad panträtt i fastigheten. Detta är fallet även om krediten har givits och inteckningen har fastställts redan innan den fordran uppstod som tryggas av lagstadgad panträtt. En fordran med panträtt kan också drivas in vid exekutiv auktion på fastigheten även om gäldenären redan har sålt densamma.

Systemet med lagstadgade panträtt har uppstått under en lång tid. De äldsta gällande stadgandena ingår i jordabalken i 1734 års lag och de nyaste i lagstiftning som har trätt i kraft på 1990-talet. Användningen av lagstadgad panträtt inom t.ex. offentligrättslig finansiering har blivit så hävdvunnen att man inte i samband med revideringar av finansieringslagstiftningen särskilt har tagit ställning till behovet av att bevara denna.

Lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning (1578/92) trädde i kraft från ingången av 1993. Lagen gäller den ordning i vilken borgenärerna skall få betalning vid konkurs och utsökning. Den centrala målsättningen för reformen var att göra borgenärerna mera jämställda. Av de offentligrättsliga fordringarna förlorade bl.a. för-

skottsinnehållningsbetalningarna och socialskyddsavgifterna samt skatterna sin tidigare förmånsrätt. I samband med reformen ändrades också fastighetsskattelagen (654/92) så, att fastighetsskattens direkt på lag baserade panträtt slopades.

Den nya jordabalken (540/95), som stiftades i april 1995, träder i kraft från ingången av 1997. En av målsättningarna för jordabalksreformen är att samtliga de rättigheter och gravationer som gäller en fastighet skall skrivas in i lagfarts- och inteckningsregistret och att parterna i ett avtal skall kunna lita på dessa uppgifter. Enligt jordabalken skall också samtliga lagstadgade panträtt skrivas in i lagfarts- och inteckningsregistret. Samtidigt förenhetligas de lega panträtternas rättsverkningar så att dessa blir desamma oberoende av vilket lagrum panträtt grundar sig på.

Fastighetsbildningslagen (544/95) reglerar de lagstadgade panträtt i enlighet med stadgandena i jordabalken. I de reformer som planeras av lagstiftningen om finansiering av jord- och skogsbruket iakttas likaså jordabalkens principer om lagstadgade panträtt.

Syfte med denna proposition är att de återstående stadgandena om lagstadgade panträtt skall ses över så att de motsvarar målen för jordabalksreformen. Enligt propositionen skall sådana lagstadgade panträtt förbli i kraft som det är ändamålsenligt att bevara med hänsyn till enhetliga, med tanke på hela panträttssystemet fastställda grunder. Lagstadgade panträtt som enligt propositionen skall slopas är panträtt för avloppsvattenavgift, statens köpeskillingsfordringar och bidrag som har förordnats att återkrävas. Även de legala panträtt som förblir i kraft skall ses över så att de motsvarar jordabalkens panträttssystem.

2. Gällande lagstiftning

Fordringar som tryggas av lagstadgad panträtt

Stadganden om lagstadgade panträtt ingår i flera lagar. Stadgandena tryggar olika typer av fordringar och olika borgenärsgrepp. I denna proposition betraktas såsom

lagstadgade panträtter också sådana fordringar som kan drivas in hos den som vid in drivningstidpunkten äger eller besitter fastigheten, även om fastigheten inte skulle utgöra pant för betalningen av fordran.

Offentligrättsliga avgifter. Efter att fastighetsskatten och avfallsavgiften förlorade sin förmånsrätt, är avloppsvattenavgiften enligt lagen om avloppsvattenavgift (610/73) den enda periodiska kommunala avgift som trygkas av lagstadgad panträtt.

Offentligrättsliga avgifter av engångskaraktär är bl.a. de förrättningsavgifter till staten och kommunerna som för fastighetsförrättningar bärs upp med stöd av fastighetsbildningslagen och lagen om fastighetsförrättningsavgift (558/95). Bägge lagarna träder i kraft från ingången av 1997.

Med offentligrättsliga avgifter kan också jämföras den ersättning som markägaren enligt 75 § byggnadslagen (370/58) i samband med stadsplanering kan åläggas att betala till staden. Om ett avtal upprättas om betalningen av ersättningen, är avtalet direkt med stöd av lagen bindande för senare ägare av fastigheten oberoende av om denne har varit medveten om avtalet.

Ogulden köpeskilling. Det grundläggande stadgandet om panträtt för ogulden köpeskillingen ingår i 11 kap. 2 § i den gamla jordabalken som upphävs från ingången av 1997. Enligt detta lagrum har säljaren förmånsrätt för ogulden köpeskilling som bestäms enligt köpslutsdagen. Den nya jordabalken har inga stadganden om panträtt för ogulden köpeskilling.

När staten överlåter en fastighet eller ett outbrutet område, får den i vissa fall med stöd av ett specialstadgande panträtt för sin köpeskillingsfordran. Sådana stadganden ingår i landsbygdsnäringslagen (1295/90) och skoltlagen (253/95). I naturnäringslagen (610/84) och renhushållningslagen (161/90) hänvisas till landsbygdsnäringslagens stadganden om panträtt. Försummas betalningen av en fordran som trygkas av panträtt, kan fordran dessutom utan särskilt beslut i ärendet drivas in ur fastigheten även om denna har överlåtits vidare.

Finansiering som har beviljats av offentliga medel. Jord- och skogsbruksprojekt understöds med statliga medel såväl genom belåning som genom bidrag. De viktigaste lagarna som reglerar den offentligrättsliga finansieringen är landsbygdsnäringslagen, skogsförbättringslagen (149/87) och lagen

om statens deltagande i kostnaderna för vissa jord- och vattenbyggnadsarbeten (433/63). Till riksdagen avläts i maj 1996 en proposition med förslag till skogslag samt till lagar om finansiering av hållbart skogsbruk och om ändring av 48 kap. 1 § 3 mom. strafflagen (RP 63/1996 rd.). Propositionen, i vilken bl.a. föreslås att skogsförbättringslagen och lagen om enskilda skogar (149/87) skall ersättas med nya lagar, motsvarar i fråga om sin reglering av de lagstadgade panträtterna de målsättningar som omfattas i denna proposition. En proposition om revidering av finansieringen av jord- och vattenbyggnadsarbeten torde avlätas till riksdagen hösten 1996.

Med stöd av lagen om stöd för nyskiften (24/81) finansierar staten kostnader i anslutning till nyskifte, t.ex. kostnader för utflyttning av en lägenhet eller byggande av väg. Kostnaderna betalas på förhand av statens medel och till säkerhet för sin regressrätt har staten under en obestämd tid panträtt med bästa företräde i lägenheten. Vid ägoregleringsförrättningar enligt lagen om vissa regleringar av vattenägor (31/80) kan staten betala löseskillingen till den som har rätt till sådan och sedan kräva in beloppet av den som är ersättningsskyldig. Även i dessa fall säkras statens regressrätt av en panträtt som direkt med stöd av lag gäller i den ersättningsskyldiges fastighet.

Ersättningar till enskilda fastighetsägare. I vissa fall tryggas också en privatpersons fordran av lagstadgad panträtt. Panträtt gäller bl.a. till säkerhet för betalningen av en s.k. likvid som baserar sig på fastighetsförrättning. Skyldighet att betala likvid påförs den som vid ägobyte har fått ett område som dittills har tillhört en annan eller som vid klyvning har fått ett område som är värdefullare än vad hans andel av lägenheten förutsätter. Den fastighet som bildas åt en ersättningsskyldig utgör enligt fastighetsbildningslagen pant för betalningen av ersättningen. Stadganden om panträtt för en ersättning som med anledning av ägoreglering skall betalas till en markägare ingår förutom i fastighetsbildningslagen även bl.a. i lagen om ägoreglering i gränskommunerna (282/60).

De skadestånd av engångskaraktär som betalas enligt vattenlagen (264/61) har i vissa fall ansetts ha panträtt direkt med stöd av lagen. Panträtten gäller i den fastighet som har ålagts ersättningen. I praktiken har pant-

rätten i allmänhet betydelse endast beträffande fordringar som grundar sig på skador som har visat sig först efter att tillståndsbeslutet meddelades, eftersom de skador som kan förutses när tillståndet beviljas i regel skall ersättas innan den tillståndspliktiga verksamheten inleds.

I vattenlagen anlitas lagstadgad panträtt också när kostnaderna för ett vattnekonomiskt företag skall delas upp mellan ägarna till de fastigheter som deltar i företaget. En fastighet som deltar i ett sådant företag utgör nämligen direkt med stöd av lagen pant för betalningen av den andel av kostnaderna som för fastighetens vidkommande skall betalas till diknings- eller vattenståndsregleringsbolaget. I praktiken finansieras de företag som avses i vattenlagen i allmänhet med allmänna medel, varvid kostnadsansvaret och den lagstadgade panträdden bestäms enligt finansieringslagstiftningen.

Vägavgifter som delägarna i en enskild väg är skyldiga att betala enligt lagen om enskilda vägar (358/62) har förmånsrätt till betalning ur fastigheten, likaså vissa andra kostnader för väghållningen. Vägdelägare är alla de som äger en fastighet som vägen betjänar. För väghållningen bildar vägdelägarna i allmänhet ett väglag. Betalar någon av delägarna inte sin vägavgift eller andel av kostnaderna, drivs dessa in hos de övriga delägarna.

Den årliga ersättning som enligt 14 § lagen ang. vissa grannelagsförhållanden (26/20) skall betalas till en granne har direkt med stöd av lagen panträtt i den fastighet från vilken ersättningen har bestämts att utgå.

Inskrivning av lagstadgad panträtt och inskrivningens rättsverkningar

Det inbördes företrädet mellan rättigheter och gravationer som belastar en fastighet vid tvångsexekution bestäms i allmänhet enligt inskrivningstidpunkten. Om köpeskillingen för fastigheten inte stiger till ett belopp som täcker samtliga skulder, betalas fordringarna enligt en bestämd företrädesordning. En tidigare sökt inteckning har företräde framför en senare sökt inteckning eller annan inskrivning.

Enligt gällande lag uppstår en lagstadgad panträtt omedelbart när fordran uppstår. Panträdden uppkommer och förblir i kraft utan att den behöver antecknas i lagfarts- och inteckningsregistret. I vissa stadganden som gäller lagstadgad panträtt förutsätts det dock att en myndighet anmäler panträdden för inskrivning. Även i dessa fall uppkommer panträdden dock redan när fordran uppstår, dvs. före inskrivningen.

Lagstadgade panträdder som inte anmäls för inskrivning är s.k. dolda panträdder. Köparen är i allmänhet medveten om en dold panträtt till fastigheten endast i det fall att säljaren har upplyst honom om saken. Att en ny ägare till fastigheten inte känner till panträdden hindrar dock inte att den fordran som pant-rätten säkrar drivs in ur fastigheten.

En lagstadgad panträtt har bästa företräde vid exekutiv auktion på fastigheten. Enligt 22 § 4 mom. förordningen om inteckning i fast egendom, som upphävs genom jordabalken, skall nämligen offentligrättsliga eller i offentligrättslig ordning påförda eller med dem jämförbara betalningar vid exekutiv auktion på en fastighet betalas före fordringar som säkras av inteckning i fastigheten. En fordran som säkras av lagstadgad panträtt försvagar följaktligen de övriga borgenärens ställning vid exekutiv auktion på fastigheten. En pantsatt fastighet kan säljas på exekutiv auktion också för fordringar som har uppstått under den föregående ägarens tid, eftersom ägarbyten inte påverkar pantborgenärens rätt till betalning ur fastigheten.

Enligt förordningen om inteckning i fast egendom är förmånsrätten för en offentligrättslig fordran i kraft under tre år från förfallodagen. Genom denna begränsning har man försökt minska de olägenheter som lagstadgad panträdderna innebär för förvärvaren av en fastighet och för övriga borgenärer. Tidsgränsen gäller dock inte alla lagstadgade panträdder. Med stöd av flera specialstadganden bibehåller en fordran nämligen sin bästa förmånsrätt oberoende av hur länge den har utestått obetald.

I vissa av de lagrum som gäller lagstadgade panträdder stadgas också om övergång av personligt gäldsansvar, vilket innebär att den nye ägaren till en fastighet direkt med stöd av lag blir personligen ansvarig för den

förre ägarens skuld. I så fall ansvarar han för betalningen av fordran såväl med fastighetens värde som med värdet av annan egendom.

3. Jordabalksreformen

Systemet med lagstadgade panträtter förändras betydligt från ingången av 1997, då den nya jordabalken träder i kraft. Stadgandena om inskrivning och rättsverkningar av lagstadgade panträtter ingår i 20 kap. jordabalken. En lagstadgad panträtt måste alltid basera sig på något specialstadgande, eftersom inga panträtter kan uppstå direkt med stöd av jordabalken.

Enligt jordabalken uppstår rättsverkningarna av lagstadgade panträtter på samma sätt som andra rättigheter och gravationer som gäller fastigheter, dvs. genom inskrivning. En lagstadgad panträtt skall anmälas för inskrivning inom ett år efter uppkomsten av fordran. En ny ägare av fastigheten är endast bunden av inskrivna panträtter. En lagstadgad panträtts företrädare är emellertid inte beroende av inskrivningstidpunkten, utan en inskriven lagstadgad panträtt har alltid bästa företrädare vid tvångsexekution. En inskriven lagstadgad panträtt ger följaktligen borgenären rätt till betalning ur fastigheten före in-teckningsborgenärerna. Den rätt till betalning som panträten ger är alltid begränsad till fastighetens värde.

De stadganden om lagstadgad panträtt som ingår i olika lagar sågs inte över i samband med att jordabalken stiftades. Den tidigare lagstiftningen anpassades till stadgandena i jordabalken genom en lag om införande av jordabalken. Enligt 14 § i nämnda lag får en fordran som uppstår efter att jordabalken har trätt i kraft lagstadgad panträtt endast om den har anmälts för inskrivning. En lagstadgad panträtt som har uppstått innan jordabalken trädde i kraft skall anmälas för inskrivning inom tre år efter lagens ikraftträdande. Görs anmälan inte inom stadgad tid, förfaller panträten. Det personliga ansvaret för betalningen av en fordran kan enligt stadgandet inte övergå på den nye ägaren direkt med stöd av lagen, utan ett särskilt avtal är nödvändigt. I samband med jordabalksreformen ändrades utsökningslagen så, att en fastighet som har överlåts till en ny ägare inte längre kan utmätas för den tidigare ägarens skulder.

Stadgandena i lagen om införande av jor-

dabalken tillämpas också på lagstadgade panträtter vilka baserar sig på stadganden i redan upphävd lagstiftning och tryggar lån som ännu utestår obetalda. Sådana panträtter är åtminstone de som grundar sig på jorddispositionslagen (353/58), lagen om jorddispositions-lån (354/58) samt lagen om gårdsbruksenheter (188/77). Lagen om inlösen av vissa legoområden i landskommunerna (361/58), lagen om reglering av legoområden i stad och köping (218/62) och lagen om lägenhetens samfälliga vägars och avloppsdikens samt med dem jämförbara områdens upphörande att vara samfälligheter (983/76) är fortfarande i kraft, men med stöd av dem kan inga nya lagstadgade panträtter uppstå.

4. De viktigaste förslagen

Minskning av antalet lagstadgade panträtter

En minskning av antalet lagstadgade panträtter ger möjlighet att öka jämställdheten mellan borgenärerna. Också in-teckningssäkerheterna blir tillförlitligare om en fastighet inte kan vara föremål för gravationer som inte var kända när pantsättningen skedde. Dock föreslås inte att de lagstadgade panträterna helt skall slopas. De kan fortfarande anses ändamålsenliga i vissa fall där krav på annan säkerhet kunde bli ett hinder för genomförande av ett allmännyttigt företag. Om företaget höjer värdet på fastigheten, försämrars inte heller de övriga borgenärernas ställning.

Den lagstadgade panträten för avloppsvattenavgifter skall enligt förslaget slopas. Dessutom föreslås en begränsning av det ansvar som en ny ägare till en fastighet har för avloppsvattenavgifter som har förfallit under den förre ägarens tid.

Avloppsvattenavgiften kan betraktas såsom en avgift av skattekaraktär vars särställning har ansetts bero på att avgiften till sin karaktär är offentligrättslig. Att avloppsvattenavgiften skall tryggas av lagstadgad panträtt har motiverats bl.a. med att vatten- och avloppsvärk inte kan välja sina klienter t.ex. enligt betalningsförmåga. Å andra sidan kan man anse att vatten- och avloppsvärkens verksamhet innefattar risken att en del av fordringarna förblir obetalda. Leveransvillkoren ger i allmänhet vattenverket rätt att avbryta leveransen av vatten till fastigheter som har försummat att betala avgiften. Dess-

utom är det skäl att märka att avloppsvattenavgiften också när den saknar säkerhet befinner sig i en förmånligare ställning än vanliga fordringar, eftersom den i allmänhet kan drivas in snabbt utan dom eller beslut.

I propositionen föreslås att stadgandena om panträtt för ogulden köpeskilling i landsbygdsnäringslagen, naturnäringslagen, renhushållningslagen och skoltlagen skall upphävas. Att statens köpeskillingsfordringar tryggades genom lagstadgad panträtt var motiverat medan de avtalsbaserade panträtterna ännu var outvecklade. Numera kan en köpeskillingsfordran tryggas genom inteckningspanträtt och efter att den nya jordabalken har trätt i kraft även genom ägarförbehålls- eller hävningsvillkor. Något stadgande om panträtt för ogulden köpeskilling ingår inte heller i den nya jordabalken.

I samband med att den lagstadgade pant-rätten för statens köpeskillingsfordringar slo-pas skall enligt förslaget också statens rätt att utan dom eller beslut driva in sina köpe-skillingsfordringar slopas. Det kan inte anses tillfredsställande med hänsyn till köparens rättsskydd att en fordran som grundar sig på försäljning av en fastighet kan drivas in ur fastigheten utan att ärendet först har prövats av domstol.

Enligt propositionen skall lagstadgad pant-rätt inte heller längre gälla fordringar vars uppkomst är så osäker att inskrivning av panträtten inte kan anses förnuftig. Sådana fordringar är återkrav av bidrag och vissa fordringar som grundar sig på skador som avses i vattenlagen. När det gäller dessa osäkra skadeståndsfordringar vore det ibland vid inskrivningstidpunkten t.o.m. oklart vil- ket belopp fordran maximalt kan uppgå till. Ett till sitt belopp helt obestämt pantansvar skulle t.ex. göra det omöjligt att bestämma försäljningspriset på en fastighet. Kunde å andra sidan inskrivning av lagstadgad pant-rätt ske först när fordringsbeloppet är känt, dvs. sedan beslutet om återkrav eller skyl- dighet att betala skadestånd har fattats, skul- le stadgandena om inskrivning av lagstadgad panträtt inte fylla sin uppgift att öka säker- heten i omsättningen.

Det är motiverat att bibehålla de lagstad- gade panträtter som tryggar en privatpersons eller sammanslutnings rätt till betalning när denne oberoende av sin vilja har blivit borgenär. Lagstadgade panträtter som tryggar fordringar där en privatperson är borgenär förekommer särskilt i fastighetsbildningslag-

stiftningen och vattenlagen. Eftersom nyttan av ett jord- och vattenbyggnadsföretag eller en fastighetförrättning bedöms såsom helhet, kan en enskild fastighetsägare eller annan skadelidande i allmänhet inte hindra att ett för honom skadligt företag genomförs. I des- sa fall vore det oskäligt att försämra fastig- hetsägarens möjligheter till betalning genom att slopa den lagstadgade panträtten för de ersättningar som skall betalas till honom. För bevarande av den lagstadgade panträtten i dessa fall talar också den omständigheten att företaget ofta ökar värdet på den fastig- het som är föremål för panträtten. Att en fordran som tryggas av lagstadgad panträtt har bästa företräde vid exekutiv auktion minskar följaktligen inte allmänt taget det belopp som de övriga borgenärerna får dela på.

I lagen om enskilda vägar och vattenlagen ingår stadganden med stöd av vilka en pri- vatperson i egenskap av delägare i en sam- manslutning kan bli borgenär mot sin vilja. Väglag som avses i lagen om enskilda vägar och vattenekonomiska bolag som avses i vattenlagen kännetecknas nämligen av att de övriga bolagsmännen svarar för en kostnads- andel som en av bolagsmännen har försum- mat att betala. När en bolagsman har betalt en annan bolagsmans andel till sammanslut- ningen, har han rätt att kräva den som ur- sprungligen var betalningsskyldig på belop- pet. Eftersom bolagsmannen direkt med stöd av lagen är skyldig att betala den andel som en annan bolagsman har försummat, måste hans regressrätt mot den betalningsskyldige tryggas på ett effektivt sätt.

I propositionen föreslås att den lagstadga- de panträtten skall bibehållas i sammanhang där borgenärens rätt till betalning inte på ett ändamålsenligt sätt kan tryggas genom andra arrangemang. För borgenären kan det vara svårt att få en vanlig inteckningssäkerhet t.ex. vid nyskiftesförrättningar som kan om- fatta tiotals eller t.o.m. hundratals fastighe- ter. Ett förfarande där inteckning måste sökas i var och en av de deltagande fastig- heterna innan förhandsfinansiering kan be- viljas skulle också bli ganska tungrott.

Om fordran är anspråklös, är det inte än- damålsenligt att borgenären skyddas genom lagstadgad panträtt. Anmälan av pantfordran till ett register, anteckning i registret och tillsynen över att anteckningen i sinom tid avförs ur registret medför kostnader och be- svär såväl för borgenären som inskrivnings-

myndigheten. Inskrivning av små fordringar vore därför inte ens ekonomiskt förnuftigt. Enligt jordabalken kan genom förordning stadgas om det minsta fordringsbelopp som skall få inskrivas såsom en lagstadgad pant-rätt. Avsikten är att beloppet skall vara 5 000 mark. Fordringar som understiger detta belopp skall aldrig skyddas av lagstadgad panträtt.

Översyn av stadgandena om lagstadgad panträtt

I propositionen föreslås att i de stadganden om lagstadgade panträtter som fortfarande anses motiverade skall tas in en hänvisning till stadgandena om lagstadgade panträtter i 20 kap. jordabalken. Av hänvisningarna framgår på ett entydigt sätt att uppkomsten av en panträtt som direkt grundar sig på lag och en sådan panträtts rättsverkningar bestäms enligt stadgandena i jordabalken.

I lagförslagets ikraftträdelsestadganden hänvisas för tydlighetens skull till 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95), som reglerar vilken ställning de lagstadgade panträtter som gäller när jordabalken träder i kraft skall anses ha därefter. I paragrafen förutsätts bl.a. att lagstadgade panträtter som har uppkommit innan jordabalken trädde i kraft skall anmälas för inskrivning inom tre år från att lagen trädde i kraft, dvs. före utgången av 1999. Görs anmälan inte inom utsatt tid, förfaller panträtten.

I propositionen föreslås att ifrågavarande myndighet i allmänhet skall anmäla pantfordran för inskrivning i lagfarts- och in-teckningsregistret också när det är frågan om att trygga en privatpersons fordran. Det är ändamålsenligt att en myndighet är an-mälningsskyldig, eftersom merparten av pantfordringarna uppstår vid myndighetsförrättningar, såsom skiftes- och dikningsförrättningar. Efter avslutad förrättning kan förrättingsingenjören anmäla samtliga pantfordringar att skrivas in på en gång. Vid vattenståndsreglering skall i allmänhet den vatten-domstol som är tillståndsmyndighet se till att panträtterna blir inskrivna. På detta sätt kan man också se till att även en privatpersons fordran skyddas av en tillbörlig säkerhet, även om denne inte själv är medveten om den anmälningsskyldighet som jordabalken ställer såsom villkor för uppkomsten av panträtt.

I propositionen föreslås att de stadganden

upphävs som innebär att en fastighetsägares personliga ansvar för en skuld övergår till den som förvärvar äganderätten till fastigheten. Följaktligen skall endast den ursprungliga gäldenären vara personligen ansvarig för betalningen av den skuld som den lagstadgade panträtten tryggar. Reformen motsvaras av ett stadgande i lagen om införande av jordabalken om att personligt ansvar för betalningen av en fordran inte utan särskilt avtal övergår på den nye ägaren till en fastighet.

5. Propositionens verkningar

5.1. Ekonomiska verkningar

I propositionen föreslås att de lagstadgade panträtter slopas som är avsedda att trygga betalningen av avloppsvattenvavgift, bidrag som har förordnats att återbetalas samt statens köpeskillingsfordringar. Om förslaget godkänns, kommer betalning för dessa fordringar inte längre att utgå med bästa möjliga företräde vid exekutiv auktion på den betalningsskyldiges fastighet. Borgenärens möjlighet att vid tvångsexekution få full betalning för sin fordran försämras följaktligen.

Minskningen av antalet lagstadgade panträtter anses inte medföra kännbara ekonomiska förluster för borgenärerna. Staten kan genom frivilliga säkerhetsarrangemang effektivt trygga betalningen av sina köpeskillingsfordringar. De årligen återkrävda bidragen uppgår i sin tur till mycket anspråklösa belopp. Avloppsvattenvavgifterna uppgår visserligen totalt till betydande belopp, men merparten betalas frivilligt innan någon tvångsverkställighet har inletts. Förhållandet torde inte påverkas av vilket företräde avgiften har vid exekutiv auktion.

Stadgandena i landsbygdsnäringslagen, naturnäringslagen, renhushållningslagen och skoltlagen om att statens köpeskillingsfordran utan särskilt beslut får tas ut ur fastigheten föreslås bli upphävda. Innan verkställighetsåtgärder inleds skall staten härefter alltid hos domstol anhålla om dom i ärendet. De kostnader som anhållan om dom medför stannar i sista hand gäldenären till last. För-lusten av rätten att utan särskilt beslut ta ut fordran ur fastigheten medför kostnader för staten, eftersom det datorprogram som jord- och skogsbruksministeriets informations-tjänstcentral använder för indrivning av fordringar måste omarbetas.

5.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga organisatoriska verkningar.

I propositionen föreslås att de stadganden i landsbygdsnäringslagen, naturnäringslagen, renhushållningslagen och skoltlagen skall upphävas som gäller lagstadgad panträtt för statens köpeskillingsfordringar samt rätt för staten att utan särskilt beslut ta ut denna fordran ur fastigheten. Detta innebär att staten vid överlåtelse av en fastighet måste trygga sin köpeskillingsfordran genom avtalsbaserade säkerhetsarrangemang. För indrivning av en obetald fordran blir staten dessutom härefter tvungen att hos underrätten anhålla om en verkställbar dom i ärendet innan indrivningsåtgärder kan vidtas. Åtgärderna medför en ökad arbetsbörda för den personal som sköter fastighetsförsäljningen och indrivningen av köpeskillingsfordringar. Vid försäljning av fastigheter med stöd av landsbygdsnäringslagen har man dock redan under flera års tid försökt tillämpa kontantbetalning. Den praktiska betydelsen av reformen minskas också av förslaget om att försäljningsfordringar som har uppkommit innan de föreslagna ändringarna trädde i kraft skall få drivas in utan särskilt beslut fram till utgången av 2006.

Eftersom jordabalken förutsätter att de lagstadgade panträtterna alltid skall skrivas in, påverkas också inskrivningsmyndighetens arbete när antalet lagstadgade panträtter minskar. Effekten förutsätts dock bli anspråkslös, eftersom de lagstadgade panträtterna är få i jämförelse med övriga inskrivningsärenden och eftersom också inskrivningsförfarandet i dessa fall är enkelt.

Enligt lagförslagen skall en myndighet i allmänhet vara skyldig att anmäla en lagstadgad panträtt för inskrivning i lagfarts- och inteckningsregistret även i sådana fall där panträtten tryggar en privatpersons fordran. Anmälningsskyldigheten ökar inte avsevärt myndighetens arbetsbörda, eftersom de panträtter som tryggar privatpersoners fordringar är få till antalet.

6. Beredningen av propositionen

Propositionen baserar sig på ett betänkande av en arbetsgrupp vid justitieministeriet.

Över promemorian har begärts utlåtanden av finansministeriet, trafikministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, vattenöverdomstolen, Kouvola hovrätt, Vasa jorddomstol, lantmäteriverket, forststyrelsen och vatten- och miljöstyrelsen samt de viktigaste intresseorganisationerna. Av utlåtandena har gjorts ett sammandrag.

Utlåtanden om propositionsförslaget har begärts av sametinget och skoltarnas förtroendeman.

På basis av utlåtandena har den fortsatta beredningen av förslaget utförts såsom tjänsteuppdrag vid justitieministeriet.

7. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Lagförslagen i propositionen motsvarar jordabalksreformens målsättningar. Den nya jordabalken träder i kraft från av 1997. Också fastighetsbildningslagen och lagen om fastighetsförrättningsavgift, vilka beträffande sin reglering av de lagstadgade panträtterna motsvarar målsättningarna i denna proposition, träder i kraft från början av inkommande år.

Till riksdagen har separat avlåtits en proposition med förslag till skogslag samt till lagar om finansiering av hållbart skogsbruk och om ändring av 48 kap. 1 § 3 mom. strafflagen (RP 63/1996 rd.). I den föreslås bl.a. att skogsförbättringslagen och lagen om enskilda skogar skall ersättas med ny lagstiftning. Propositionens stadganden om lagstadgade panträtter motsvarar de lagändringar som föreslås i denna proposition.

Avsikten är att till riksdagen hösten 1996 skall avlåtans en proposition om revidering av finansieringen av jord- och vattenbyggnadsföretag.

Denna proposition kan behandlas oberoende av ovan nämnda propositioner.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Vattenlagen

Allmänt

Fastigheter som deltar i sådana gemensamma företag som avses i vattenlagen utgör direkt med stöd av lagen pant för fastighetens andel av kostnaderna för företaget. Lagstadgad panträtt anlitas också i vissa fall för att trygga att den som har lidit skada eller förlust av förmån till följd av verksamhet som avses i vattenlagen får ersättning för sin skada. De offentlighetsrättsliga avgifter som påförs med stöd av vattenlagen, dvs. vattenregleringsavgiften, fiskerihushållningsavgiften och vattenskyddsavgiften har däremot inte någon lagstadgad panträtt. Lagstadgad panträtt gäller inte heller till säkerhet för betalningen av kostnaderna för de förrättningar som regleras i vattenlagen, såsom syne- eller dikningsförrättningar.

Stadgandena om lagstadgad panträtt ingår i 12 kap. vattenlagen. Enligt kapitlets 5 § övergår de rättigheter och skyldigheter som är förknippade med vattenrättsliga företag oförändrade på en ny idkare av verksamheten. Vid försäljning av en fastighet blir köparen på motsvarande sätt innehavare till de med fastigheten förknippade rättigheter och skyldigheter som grundar sig på tillstånd eller rättigheter som har beviljats med stöd av vattenlagen. Dessa skyldigheter är mycket varierande. Det kan vara frågan om betalningsskyldighet, såsom skyldighet att delta i kostnaderna för ett gemensamt företag eller skadestånd, eller skyldighet att utföra något, t.ex. att underhålla en konstruktion eller anordning. De vattenrättsliga företagen kännetecknas av att de rättigheter och skyldigheter som är förknippade med dem gäller en obestämd tid.

När en prestationsskyldighet som följer av ett tillstånd eller en rättighet hänför sig till en fastighet, kan avgiften eller ersättningen med stöd av 12 kap. 9 § 1 mom. tas ut ur fastigheten med bästa förmånsrätt.

Ersättning för skada, olägenhet eller annan förlust av förmån

All skada, olägenhet eller förlust av förmån som ett vattenrättsligt företag medför

skall ersättas. Ifall parterna inte kommer överens om ersättningsbeloppen och hur dessa skall betalas, tar vattendomstolen ställning till saken i tillståndsbeslutet. Är företaget sådant att det inte kräver tillstånd av vattendomstolen, bestäms ersättningarna för skador i samband med dikning vid dikningsförrättningen eller av miljövårdsnämnden. Ersättningarna skall i allmänhet betalas eller säkerhet för betalningen ställas innan verksamheten inleds. Säkerhet kan förordnas att ställas också i de fall där ersättningen undantagsvis bestäms att betalas periodiskt.

Skulle verksamheten medföra skada som inte har beaktas i samband med att beslut fattades om ersättningen, skall den skadelidande separat anhålla om ersättning av vattendomstolen och i vissa fall av kommunens miljövårdsnämnd. Detsamma gäller när skada uppstår av ett företag som inte är beroende av tillstånd och som inte skall handläggas vid dikningsförrättning.

Har ersättningen fastställts redan innan den skadevällande verksamheten inleddes, tryggs rätten att få ut ersättningsbeloppet inte av specialstadganden. Ersättningar som bestäms att betalas för skada som visar sig efter att verksamheten har inletts får däremot numera panträtt direkt med stöd av lagen, om de hänför sig till en fastighet. När ersättningsskyldigheten kan anses hänföra sig till en fastighet regleras däremot inte genom några särskilda stadganden i vattenlagen. Avgöranden som skulle styra tolkningen av frågan har inte heller meddelats av den högsta rättsinstansen.

Skadeståndsskyldigheten hänför sig i allmänhet till fastigheten när skadan har uppstått till följd av verksamhet som bedrivs på en enskild fastighet. I fråga om de företag som avses i vattenlagen kan ersättningsskyldigheten dock långtifrån alltid kopplas samman med användningen av en bestämd fastighet. Tillståndet kan t.ex. ha beviljats en myndighet i annan egenskap än såsom fastighetsägare, iståndsättaren av en allmän farled, ett verk som avses i lagen om allmänna vatten- och avloppsverk (982/77) eller ett kraftverksbolag, en flottningsförening eller ett bolag som bildas av dem som deltar i företaget, såsom ett bolag för vattenståndsreglering eller vattenreglering. Med undantag av flottningsföreningarna och kraftverksaktiebolagen äger eller innehar de vat-

tenrättsliga sammanslutningarna i allmänhet inte sådan fast egendom som kunde vara föremål för panträtt. Iståndsättare av allmän farled eller ett allmänt avloppsverk har i allmänhet inte heller sådan egendom som kunde vara föremål för panträtt. En ersättning kan inte heller anses hänföra sig till en fastighet när den skada som ersättningen grundar sig på har vållats av en konstruktion, t.ex. en damm eller fiskodlingsanstalt, som genom tvångsmedel har placerats på ett område som ägs av någon annan än tillståndshavaren.

Det är numera i många fall en tolkningsfråga när en ersättning för olägenhet eller skada direkt med stöd av lag skall anses ha panträtt i en fastighet. Stadgandena om lagstadgad panträtt har sällan tillämpats i fråga om ersättningar. Tillståndshavarna är oftast storindustrier och kommuner, varför tvångs- exekution i praktiken inte har behövts för indrivning av ersättningar för skador som har visat sig i efterskott. Storindustrier och kommuner är särskilt ofta tillståndshavare i avloppsvattenärenden och andra sådana företag där det oftare än i genomsnitt förekommer att ersättningar döms ut i efterskott.

I propositionen föreslås att den lagstadgade panträtten för fordringar som gäller ersättning för skada, olägenhet eller annan förlust av förmån skall slopas. Eftersom de stadganden som reglerar frågan är beroende av tolkning, råder det för närvarande oklarhet om vad panträtten omfattar, vilket in sin tur gör det svårare att såsom säkerhet utnyttja fastigheter som deltar i ett vattenrättsligt företag. När en kreditgivare fattar sitt belåningsbeslut finns det nämligen inget sätt på vilket han kunde förvissa sig om att inte ersättningar för skador som visar sig senare kan komma att tas ut ur fastigheten. De eventuella ersättningarna kan vara betydande och de påverkar därför i hög grad fastighetens säkerhetsvärde. Ett förfarande som skulle gå ut på att en anteckning om ett eventuellt ersättningsansvar skulle skrivas in i fastighetsuppgifterna för varje fastighet som i framtiden kan bli föremål för ett sådant ersättningsansvar är i praktiken omöjligt att genomföra. Likaså vore det omöjligt att utgående från en sådan förhandsinskrivning bestämma vilket belopp panträtten gäller.

Den lagstiftning som reglerar ersättningarna blir enhetligare om den lagstadgade panträtten slopas för samtliga ersättningar som förordnas att betalas med stöd av vattenla-

gen, varför reformen också från denna synpunkt är motiverad. Andra ersättningar som baserar sig på miljölagstiftningen eller lagen om ersättning för miljöskador (737/94) har nämligen inte panträtt direkt med stöd av lagen.

Kostnadsandelarna för dem som deltar i gemensamma företag

Den som drar nytta av ett vattenrättsligt företag kan genomföra detta ensam eller i samråd med andra. De flesta av de företag som baserar sig på stadgandena i vattenlagen har en enda förövare. Om flera deltar i företaget grundar man i allmänhet en särskild sammanslutning för ändamålet, t.ex. ett diknings- eller vattenståndsregleringsbolag, i vilket både företagets förespråkare och ofta också motståndare är bolagsmän. Om ett sådant bolag grundas, ansvarar det för företagets förbindelser och också för den skada som detta eventuellt medför. Grundas undantagsvis inget bolag fastän deltagarna är flera, svarar de som deltar i företaget gemensamt för dess förpliktelser.

Delägarna i ett diknings-, vattenståndsreglerings-, vattenreglerings- och avloppsbolag svarar för företagets kostnader i proportion till den nytta som de anses ha av detta. En nyttohavare kan förpliktas att delta i kostnaderna fastän han inte har yrkat att företaget skall påbörjas och inte har anslutit sig till detsamma. I många fall kan en sådan nyttohavare också åläggas skyldighet att bli bolagsman i bolaget. I förhållande till bolaget svarar bolagsmännen solidariskt för kostnaderna. Om en bolagsman försummar att betala sin andel av kostnaderna, är de övriga skyldiga att betala hans andel till bolaget.

Nyttohavarens fastighet utgör enligt stadgandena i 12 kap. vattenlagen pant för betalningen av den andel av kostnaderna som skall betalas för fastigheten. I diknings-, och regleringsföretag kan det anses motiverat att bibehålla den lagstadgade panträtten. I dessa fall kan nyttohavarna vara tiotals olika fastigheter, som i allmänhet ägs av privatpersoner. Det är inte möjligt att ta ställning till alla deltagarnas betalningsförmåga innan företaget inleds. Enbart den omständigheten att någon av nyttohavarna har svag betalningsförmåga får inte stå i vägen för ett omfattande företag. Om bolagets möjligheter att på ett effektivt sätt driva in sina fordringar av delägarna tryggas genom en direkt på lag

grundad panträtt, får de som lider skada av företaget samt bolagets övriga borgenärer samtidigt bättre möjligheter att få sina fordringar betalda.

För bibehållande av lagstadgad panträtt i anslutning till diknings- och vattenståndsregleringsföretag talar också den omständigheten att nyttohavarna har ett gemensamt ansvar för de kostnader som företaget medför. Underlåter en att betala sin andel, svarar de andra i förhållande till sina andelar för det obetalda beloppet. Därför är det skäligt att de som har betalt en större del av kostnaderna för företaget än vad deras egen betalningsandel skulle förutsätta skall få driva in sin regressfordran ur den fastighet som tillhör den försumlige nyttohavaren.

Enligt förslaget skall dock inte sådana fordringar säkras av lagstadgad panträtt vilka baserar sig på ett företag som genomförs enligt ett formfritt avtal mellan dem som deltar i företaget, utan att något diknings- eller regleringsbolag grundas och utan att någon myndighet medverkar till företaget. Att kostnadsandelar som grundar sig på sådana helt formfria avtal skulle skrivas in med lagstadgad panträtt vore inte heller motiverat med hänsyn till registersystemets tillförlitlighet. Praktiska orsaker förutsätter inte heller att den lagstaddade panträten utvidgas till att omfatta sådana fordringar. Deltagarna i ett gemensamt företag kan i samband med att de kommer överens om kostnadsfördelningen vid behov också avtala om säkerhetsarrangemangen. Skulle de anse det behövligt att få betalningen av kostnadsandelarna tryggt av lagstadgad panträtt, kan de grunda ett diknings- eller vattenståndsregleringsbolag, varvid de föreslagna stadgandena blir tillämpliga.

Kostnadsfördelningen mellan bolagsmännen påverkas i praktiken också av att staten i allmänhet beviljar understöd för diknings- och vattenståndsregleringsföretag. Till den del som företaget finansieras med understöd eller lån, bestäms bolagsmännens inbördes ansvar för statens fordran inte enligt stadgandena i vattenlagen, utan enligt den lag som finansieringen av företaget grundar sig på.

I propositionen föreslås att den lagstaddade panträtt som gäller till säkerhet för betalningen av bolagsmännens kostnadsandelar i ett vattenregleringsbolag skall upphävas. Ett vattenregleringsföretag skiljer sig i fråga om sitt praktiska genomförande betydligt från

diknings- och vattenståndsregleringsföretagen. Vattenregleringsbolagen har i allmänhet endast några bolagsmän och ingen kan mot sin vilja åläggas att ansluta sig till bolaget. Tillämpningen av lagstadgad panträtt skulle också försvåras av att den ersättningskyldighet som företaget medför inte i allmänhet kan hänföras till någon bestämd fastighet. I vattenregleringsföretag finns det inte ens i praktiken behov av särskilda säkerhetsarrangemang, eftersom i allmänhet endast offentliga samfund, särskilt kommuner, och storföretag med god solvens är bolagsmän i dessa bolag. En direkt på lag grundad panträtt kan tack vare bolagsmännens ringa antal vid behov ersättas med andra säkerhetsarrangemang.

6 kap. Dikning

31 a §. I propositionen föreslås att i 6 kap. vattenlagen, i anslutning till stadgandena om samfällad dikning, skall tas in ett stadgande om panträtt för kostnadsandelar som skall betalas av dem som deltar i ett samfällt dikningsföretag.

En fastighetsägare kan åläggas att delta i dikningskostnader endast under den förutsättningen att dikningen medför nytta för hans fastighet. Med nytta av dikning avses torrläggingsnytta enligt 6 kap. 16 § vattenlagen, dvs. den ökning markens värde undergår till följd av att markens avkastningsförmåga ökar eller möjligheten att nyttja den förbättras.

För verkställande av samfällad dikning skall enligt 6 kap. 10 § vattenlagen i allmänhet hållas dikningsförrättning. Vid dikningsförrättningen fastställs en dikningsplan, som i allmänhet omfattar kostnadsförslag och en längd över fördelningen av kostnaderna. Av längden framgår med vilken andel varje fastighet som deltar i företaget är skyldig att delta i kostnaderna. Om den samfällda dikningen inte förutsätter dikningsförrättning, fattas beslutet om fördelning av kostnaderna av dikningsbolagets bolagsstämma. Har undantagsvis inte heller ett dikningsbolag grundats, kommer deltagarna i företaget överens om fördelningen av kostnaderna utan att några särskilda formkrav behöver iakttas.

I paragrafens 1 mom. stadgas för vilka kostnader av ett dikningsföretag som nyttohavarens fastighet utgör pant enligt 20 kap. jordabalken.

De kostnader för torrläggingsområdets

eller avsnittets torrläggning som avses i 6 kap. 19 § vattenlagen tryggas av lagstadgad panträtt, ifall fördelningen av kostnaderna baserar sig antingen på en vid dikningsförrättning fastställd längd över fördelning av kostnader eller beslut av dikningsbolagets bolagsstämma. I propositionen föreslås att den lagstadgade panträtten också skall gälla en kostnadsandel som någon annan än en bolagsman i dikningsbolaget med stöd av 6 kap. 30 § vattenlagen påförs efter att dikningen har utförts. En nyttohavares skyldighet att delta i företaget när han inte är bolagsman i dikningsbolaget samt hans andel av kostnaderna bestäms alltid vid en dikningsförrättning.

Enligt lagförslaget skall den lagstadgade panträtten förutom kostnaderna för genomförandet av dikningen också gälla de underhållskostnader samt andra senare kostnader för dikningen som uppstår efter att denna har utförts. Sådana kostnader föranleder i allmänhet underhållet av de diken som hör till torrläggningsområdet. Enligt 6 kap. 7 och 32 §§ vattenlagen skall bolagsmännen i dikningsbolaget svara för dessa kostnader. Förutom underhållskostnaderna skall den lagstadgade panträtten också gälla andra kostnader som dikningen senare medför. De kostnader som uppstår efter att dikningen har utförts delas vid dikningsbolagets bolagsstämma mellan bolagsmännen enligt samma längd över fördelning av utgifterna som har använts vid delningen av dikningskostnaderna, om inte särskilda skäl kräver annat.

I 2 mom. föreslås stadganden om anmälningskyldighet för den förrättningsingenjör som sköter dikningsförrättningen. Förrättningsingenjören skall omedelbart efter att dikningsförrättningen har avslutats för anteckning i lagfarts- och in-teckningsregistret anmäla kostnadsandelarna enligt den uträkning som har fastställts vid dikningsförrättningen.

Det är ändamålsenligt att förrättningsingenjören enligt lagen blir skyldig att göra en ovan nämnd anmälan, eftersom han på basis av förrättningshandlingarna på en gång för inskrivning kan anmäla samtliga de kostnadsandelar som har uppstått vid förrättningen. Att en myndighet anmäler kostnadsandelarna för anteckning i lagfarts- och in-teckningsregistret är motiverat också av den anledningen att den lagstadgade panträtten också tryggar dikningsbolagets borgenärs

rättigheter. Anmälningskyldigheten motsvarar den skyldighet som en förrättningsingenjör enligt 204 § fastighetsbildningslagen har att anmäla en ersättning för inskrivning.

Förrättningsingenjörens inskrivningsanmälan baserar sig på kostnadsförslaget i dikningsplanen samt på fördelningen av kostnaderna. Vid samfällad dikning har i allmänhet en myndighet gjort upp dikningsplanen. Planen fastställts vid dikningsförrättningen. Det är skäl för inskrivningsanmälan görs redan i samband med dikningsförrättningen, eftersom de fordringar som uppstår under dikningen annars blir utan lagstadgad panträtt tills bolagets sysslomän eller någon enskild borgenär anmäler dem för inskrivning.

Om dikningen utförs av ett dikningsbolag utan att någon dikningsförrättning hålls, skall enligt 3 mom. bolagets sysslomän för inskrivning anmäla de kostnadsandelar som dikningsbolaget har godkänt.

De slutliga kostnaderna för företaget framgår först efter att dikningen har utförts, då en justerad uträkning över fördelningen av kostnaderna görs upp. Uträkningen skall godkännas av dikningsbolagets bolagsstämma. En godkänd uträkning motsvarar i allmänhet ett kostnadsförslag och en längd över fördelning av kostnaderna som har gjorts upp av myndigheterna och fastställts vid dikningsförrättning eller genom att ändring har sökts i en sådan förrättning. Det är dock möjligt att fördelningsgrunderna för dikningsföretaget ändras innan detta är slutfört, t.ex. därför att nya nyttohavare blir bolagsmän i dikningsbolaget. Även en uträkning som bolagsstämman redan har godkänt måste i vissa fall rättas. Besvärsmyndigheten kan dessutom till följd av ändringsökande t.ex. ändra dikningsplanen eller upphäva den eller ändra såväl en vid dikningsförrättning godkänd uträkning som en uträkning som dikningsbolaget har godkänt.

Uppgifterna i lagfarts- och in-teckningsregistret skall uppdateras också när kostnadsandelarna ändras sedan dikningen har utförts. Enligt förslagets 3 mom. skall därför dikningsbolagets sysslomän till inskrivningsmyndigheten anmäla ändringar i de vid dikningsförrättningen fastställda kostnadsandelarna. Inskrivningsmyndigheten bör informeras såväl om justeringar som beror på att fördelningen av kostnaderna ändras när ett slutligt beslut fattas om fördelningen av kostnaderna, som om beslut genom vilka en av dikningsbolagets bolagsstämma fastställd

kostnadsfördelning senare rättas. Bolagets sysslomän skall dessutom se till att inskrivningsmyndigheten informeras när ett beslut som dikningsbolagets bolagsstämma har fattat om godkännande eller rättande av kostnadsfördelningen senare ändras genom beslut vid en särskild dikningsförrättning, som förrättas till följd av klander, eller till följd av att ändring har sökts i en sådan förrättning. Enligt 3 mom. skall dikningsbolagets sysslomän dessutom för inskrivning anmäla andelar i underhållskostnader samt andra kostnadsandelar som delägarna skall betala och som uppstår efter att dikningen utfördes. Om dikningen utförs genom dikningsförrättning, övergår anmälningsskyldigheten följaktligen från förrättningsingenjören till sysslomännen när dikningsplanen har fastställts.

Om ändring söks i ett ersättningsbeslut som har fattats vid en dikningsförrättning, skall enligt 4 mom. den regionala miljöcentralen informera inskrivningsmyndigheten därom. Den regionala miljöcentralen skall också se till att inskrivningsmyndigheten informeras om att besvärdomstolens avgörande har vunnit laga kraft samt om innehållet i det lagakraftvunna avgörandet.

Även om det enligt lagen är en myndighet som skall anmäla fordringarna för inskrivning i lagfarts- och inskrivningsregistret, kan en borgenär alltid själv se till att en inskrivningsanmälan blir gjord. Minskar pantfordran till följd att ändring har sökts, kan det också ligga i gäldernärens intresse att omedelbart efter att avgörandet har vunnit laga kraft anmäla ändringen för inskrivning.

I praktiken torde de iståndsättningskostnader som fördelas på flera olika fastigheter i allmänhet stanna vid så låga belopp att inskrivning inte är ändamålsenlig eller ens möjlig därför att det för inskrivning stadgade minimibeloppet underskrids. En fordran behöver inte anmälas till inskrivningsmyndigheterna om den uppgår till ett så lågt markbelopp att det inte enligt jordabalken kan skrivas in i lagfarts- och inskrivningsregistret.

För dikningsföretag beviljas ofta finansiering av statens medel. Om finansieringsbeslutet har fattats innan slutsammanträdet i dikningsförrättningen har hållits, skall förrättningsingenjören beakta detta när han anmäler kostnadsandelarna för inskrivning. Finansieras företaget i sin helhet av statens medel, har dikningsbolaget över huvud taget

inga inskrivningsbara fordringar på bolagsmännen. Fattas statens finansieringsbeslut däremot först sedan dikningsförrättningen har avslutats, är dikningsbolagets sysslomän enligt 20 kap. 6 § jordabalken i egenskap av företrädare för borgenärerna skyldiga att se till att de panträttsanteckningar i lagfarts- och inteckningsregistret som baserar sig på förrättningsingenjörens anmälan blir avförda ur registret.

7 kap. Vattenståndsreglering

8 §. I paragrafen stadgas om fördelning av kostnaderna för ett vattenståndsregleringsföretag mellan deltagare som får nytta av företaget.

Enligt förslaget 3 mom. skall nyttohavarens fastighet utgöra pant för den kostnadsandel som enligt vattendomstolens tillståndsbeslut hör till fastigheten eller som vattenståndsregleringsbolaget har fastställt för fastigheten. Lagstadgad panträtt gäller inte till säkerhet för en fordran som grundar sig på ett vattenregleringsföretag som genomförs utan att något bolag grundas för ändamålet. Om deltagarna i ett vattenregleringsföretag vill att de fordringar som ansluter sig till företaget skall ha lagstadgad panträtt, skall de på samma sätt som de som deltar i ett dikningsföretag grunda ett bolag för ändamålet.

Vattenståndsreglering kräver så gott som alltid tillstånd av vattendomstolen. Till tillståndsansökan skall fogas vattenståndsregleringsplanen, kostnadsförslaget och längden över fördelningen av kostnaderna. Domstolen kan vid behov justera uträkningen, men i allmänhet tas kostnadsförslaget och längden över fördelningen av kostnaderna in i tillståndsbeslutet i den form som de presenteras i tillståndsansökan. I praktiken motsvarar de faktiska kostnadsandelarna kostnadsförslaget och fördelningen av kostnaderna nästan lika väl som vid dikning, varför kostnadsandelarna kan skrivas in såsom lagstadgade panträter redan på basis av tillståndsbeslutet och innan företaget genomförs.

I vattenståndsregleringsföretag som är beroende av tillstånd ser den vattendomstol som beviljar tillståndet till att inskrivningsbara fordringar anmäls för inskrivning. Vattendomstolen är med stöd av 4 mom. skyldig att till inskrivningsmyndigheten anmäla såväl de kostnadsandelarna som ingår i tillståndsbeslutet som att ändring har sökts i

beslutet. Har ändring sökts i ärendet skall dessutom den vattendomstol som har avgjort ärendet i första instans göra anmälan till inskrivningsmyndigheten om innehållet i det avgörande som sedermera vinner laga kraft.

Om undantagsvis inget tillståndsbeslut behövs, kan den samfällda regleringen genomföras på avtalsbasis, antingen inom ramen för ett bolag för vattenståndsreglering eller utan att ett sådant bolag grundas. Enligt förslagets 5 mom. skall bolagets sysslomän för inskrivning anmäla de kostnadsandelar som har fastställts vid bolagsstämman. Sysslomännen skall dessutom se till att ändringar i de kostnadsandelar som har fastställts av bolaget eller i vattendomstolens tillståndsbeslut, såsom rättelser i fördelningen av kostnaderna, anmäls till den som för lagfarts- och inteckningregistret. Om besvärdomstolen ändrar kostnadsandelarna i vattendomstolens tillståndsbeslut, skall dock enligt 4 mom. vattendomstolen sköta inskrivningsanmälan.

Om samfällid vattenståndsreglering kan utföras utan tillstånd av vattendomstolen och ingen överenskommelse träffas om genomförandet av företaget, skall enligt 7 kap. 15 § vattenlagen på företaget tillämpas stadgandena i 6 kap. om dikning och en plan för vattenståndsregleringen skall godkännas vid dikesförrättning. I så fall bestäms också myndighetens och sysslomännens skyldighet att för inskrivning anmäla de fordringar som tryggas av lagstadgad panträtt enligt 6 kap. 31 a § 2 och 3 mom. vattenlagen.

12 §. Med stöd av paragrafen kan en nyttohavare som inte är bolagsman i ett bolag för vattenståndsreglering genom vattendomstolens beslut åläggas att delta i kostnaderna för företaget. Om den fördel som företaget medför för en nyttohavare som inte är bolagsman vid handläggningen av tillståndet har uppskattats till ett alltför stort eller alltför litet värde, kan kostnadsandelen sedan regleringen har genomförts ändras genom beslut av vattendomstolen.

I propositionen föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt 3 mom. Enligt momentet skall angående panträtt för de regleringskostnader som har påförts utomstående i tillämpliga delar iakttas vad 8 § 3 mom. stadgar.

10 kap. Avloppsvatten och andra ämnen, som förorena vattendrag

16 §. Paragrafens 1 mom. gäller fördelning

mellan delägarna av de kostnader som ett samfällt avlopp förorsakar. Enligt stadgandet skall beträffande fördelningen av kostnaderna i tillämpliga delar iakttas vad 6 kap. vattenlagen stadgar om dikning.

Den lagstadgade panträtten för kostnadsandelar skall enligt lagförslaget bibehållas. I paragrafen hänvisas också till det nya lagrummet om lagstadgade panträtter i 6 kap. 31 a § vattenlagen. Samtidigt föreslås det att hänvisningen i 1 mom. av lagtekniska skäl skall justeras så, att det uttryckligen hänvisar också till 6 kap. 21 §.

12 kap. Särskilda bestämmelser

5 §. I 1 mom. stadgas att de rättigheter och skyldigheter som följer av ett tillstånd eller en rättighet som har meddelats med stöd av vattenlagen vid överlåtelse av fastigheten övergår på mottagaren. Stadgandet gäller såväl skyldighet att till följd av ett tillstånd eller en rättighet utföra något, såsom skyldighet att underhålla ett dike eller en konstruktion, som prestationsskyldighet som redan har uppstått eller eventuellt senare uppstår. Enligt 2 mom. gäller stadgandet i 1 mom. också i tillämpliga delar överlåtelse av företag eller inrättning.

I lagförslaget föreslås att den som blir ägare till en fastighet på samma sätt som hittills skall bli ansvarig för de skyldigheter som enligt ett vattenrättsligt tillstånd eller en vattenrättslig rättighet har tillkommit den tidigare ägaren. Eftersom tillstånden enligt vattenlagen i allmänhet beviljas för en obestämd tid, kan skyldigheten att bedriva verksamheten på det sätt som tillståndet förutsätter eller att vidta de åtgärder som förutsätts när ett vattenrättsligt företag har slutförts inte begränsas till att endast gälla den ursprungliga tillståndshavaren. Principen är att tillståndsvillkoren gäller den verksamhet som avses i tillståndet oberoende av vem som under olika tider bedriver verksamheten.

I momentets andra mening stadgas att de ersättningar och avgifter för vilka fastigheten häftar har förmånsrätt enligt kapitlets 9 §. Enligt lagförslaget skall detta stadgande upphävas. De tolkningsproblem som uppstår när man försöker avgöra om en skyldighet att betala ersättning hänför sig till en viss fastighet har redovisats ovan. I propositionen föreslås att panträtten för kostnader som betalas för en fastighet som deltar i ett vatten-

rättsligt företag skall bibehållas i diknings-, vattenståndsreglerings- och avloppsföretag. Panträtten regleras dock separat för varje företag i ifrågavarande kapitel av vattenlagen.

8 §. Paragrafen gäller fördelningen av kostnader mellan dem som deltar i ett samfällt företag i de i praktiken sällsynta fall där företaget utförs genom att varje delägare personligen utför en viss arbetsprestation. Har en av delägarna försummat att utföra sin andel av arbetet, utgör enligt stadgandet hans fastighet, om den haft konkret nytta av företaget, pant för de skäligen kostnader för arbetet som faller på denna fastighets lott.

Bolaget eller den delägare som har utfört vad som har försummats skall yrka ersättning för de kostnader som detta har vållat genom talan i vattendomstolen. Om vattendomstolen anser att den fastighet som talan gäller har fått nytta av företaget, dömer den ut ersättningen och avgör enligt 3 mom. hurvida den ersättningsskyldiges fastighet utgör pant för betalningen av ersättningen.

Det föreslås att den lagstadgade panträtten skall bibehållas. Det gällande stadgandet i 3 mom. om att de kostnader som avses i 1 mom. i sista hand skall yrkas genom talan i vattendomstolen skall enligt förslaget ingå i 2 mom. I nya 3 mom. stadgas uttryckligen om vattendomstolens skyldighet att uttala sig om den lagstadgade panträtten när den fastighet som har underlåtit att utföra sin andel har fått nytta av arbetet.

Även om vattendomstolen i sitt ersättningsbeslut förordnar att den fastighet som försummat att utföra sin andel skall utgöra pant för betalning av kostnaderna, uppstår lagstadgad panträtt enligt 20 kap. jordabalken först när pantfordran har anmälts för inskrivning i lagfarts- och inteckningsregistret. Ansvaret för att inskrivningsanmälan görs har enligt 4 mom. den vattendomstol som har fattat ersättningsbeslutet. Med stöd av hänvisningsstadgandet i momentet skall beträffande vattendomstolens anmälningskyldighet dessutom iaktas vad 6 kap. 31 a § 4 mom. stadgar om regionala miljöcentralers skyldighet att göra anmälan till den som för lagfarts- och inteckningsregistret om att ändring har sökts i ett beslut, om att besvärinstansens avgörande har vunnit laga kraft samt om innehållet i avgörandet.

9 §. Paragrafens 1 mom. gäller frågan vilken förmånsrätt en fordran som fastigheten häftar för har vid exekutiv auktion på fastig-

heten. Eftersom stadgandena om uppkomsten av lagstadgad panträtt och dess rättsverkningar nu koncentreras till jordabalken, kan momentet upphävas.

Stadgandet i 2 mom. gäller personligt ansvar för en fordran som tryggas av lagstadgad panträtt. Enligt det gällande stadgandet kan personlig indrivning av en pantfordran alltid riktas mot den som vid indrivningstidpunkten är ägare till fastigheten. Enligt lagen om införande av jordabalken begänsar sig det personliga ansvaret till den ursprungliga gäldenären. Senare ägare till fastigheten ansvarar inte för pantfordran annars än med värdet av fastigheten. I propositionen föreslås därför att 2 mom. skall upphävas.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.2. Lagen angående vissa grannelagsförhållanden

14 §. Enligt paragrafen kan ägaren till en fastighet av domstol förpliktas att betala årlig ersättning till sin granne om ett hus som är beläget på hans fastighet delvis skjuter över på grannens fastighet eller ligger närmare denna än vad som är tillåtet. Stadgandet är avsett att tillämpas i sådana fall där rivande, ändrande eller förflyttande av en byggnad som är placerad i strid med rådande bestämmelser skulle vålla oskäligt stor skada jämfört med olägenheten för grannen och husets värde.

Domstolens beslut om skyldighet att betala årlig ersättning gäller minst tio år. Därefter skall ersättningen betalas tills domstolen bestämmer annat. Vid exekutiv auktion på fastigheten skall en betalning som baserar sig på ett sådant beslut av domstol utgå med den förmånsrätt som gäller för offentligrättsliga prestationer och alltså före fordringar som tryggas av inteckningspanträtt.

I propositionen föreslås att den lagstadgade panträtten för den årliga ersättningen skall bibehållas. Stadgandet i lagen ang. grannelagsförhållanden medför att grannen blir borgenär oberoende av sin vilja, eftersom han inte kan få det i strid med bestämmelserna placerade huset rivet. Den betalningspliktiga fastigheten gagnas på motsvarande sätt genom att huset inte behöver

rivas. När byggande i strid med stadgandena undantagsvis tillåts, är det motiverat att effektivt trygga rätten till ersättning för den som lider förlust till följd av detta. I propositionen föreslås att i 2 *mom.* skall tas in en hänvisning till 20 kap. jordabalken samt ett stadgande om domstolens anmälningsskyldighet.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 *mom.* föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.3. Lagen om avloppsvattenavgift

13 §. Enligt paragrafen ansvarar den som har köpt eller annars förvärvat en fastighet för den avloppsvattenavgift som den före ägaren har försummat att betala. Kommunen tar upp en årlig avloppsvattenavgift såsom ersättning för att fastighetens avloppsvatten leds till ett gemensamt avlopp som kommunen äger. Kommunen bär upp avgiften för en debiteringsperiod åt gången. Debiteringsperiodens längd bestäms av kommunstyrelsen. Kommunen kan driva in avloppsvattenavgiften i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsokningsväg (367/61). För närvarande ansvarar en ny ägare av en fastighet tillsammans med den ursprungliga gäldenären för de avloppsvattenavgifter som har debiterats under högst fem år före överlåtelsen av fastigheten. Vilken förmånsrätt avgifterna har vid exekutiv auktion på fastigheten är enligt gällande lagstiftning oklart.

I lagförslaget föreslås att en ny ägares ansvar för en förfallen fordran skall inskränkas på samma sätt som i 36 § fastighetsskattelagen. Enligt förslaget skall köparen endast vara ansvarig för den avloppsvattenavgift som hänför sig till den debiteringsperiod under vilken fastigheten överläts. På detta sätt undviker man att köparens betalningskyldighet stiger till avsevärda belopp. Förfallen avloppsvattenavgift skall inte ha förmånsrätt vid exekutiv auktion på den betalningsskyldiges fastighet.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 *mom.* föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.4. Lagen om vissa regleringar av vattenägor

20 §. Enligt lagen om vissa regleringar av vattenägor kan i vissa kommuner för åstadkommande av ändamålsenliga skiftesförhållanden verkställas ägoregleringar beträffande vattenområden och tillandningar. Enligt lagen kan en lägenhet eller en by lösa in vattenområden och tillandningar som är belägna i anslutning till dem. För de inlösta områdena skall betalas full ersättning. Om sakägarna avtalar om löseskillings belopp och hur den skall betalas, skall tillämpas de allmänna reglerna om fastighetsbildning.

Om sakägarna inte lyckas nå ett avtal om betalningen av löseskillingen, betalas denna ur statens medel. Staten betalar löseskillingen till mottagaren när förrättningen har antecknats i fastighetsregistret. Den betalningskyldige skall återbetala löseskillingen till staten inom fem år från det att staten betalade den till mottagaren.

Enligt 1 *mom.* utgör en fastighet för vars räkning staten har betalt löseskillning pant för betalningen av löseskillingen och räntan på denna till staten. Löseskillingen kan tas ur lägenheten med den förmånsrätt som gäller enligt 22 § 4 *mom.* förordningen om inteckning i fast egendom. Enligt lagförslaget skall momentet ändras så att det hänvisar till 20 kap. jordabalken.

I 2 *mom.* stadgas om fördelning av pantansvaret när den lägenheten som utgör pant för fordran har undergått styckning. Har lägenheten styckats, svarar för betalningen i första hand den av de nybildade lägenheterna som ägs eller har ägts av ägaren till den stomfastighet som har utgjort pant, eller en arvinge till honom.

I 17 kap. 9 § jordabalken stadgas hur panträtsansvaret fördelar sig vid fastighetsförrättning. Enligt 20 kap. 7 § tillämpas stadgandet också när panträten är lagstadgad. När nya fastigheter bildas av en fastighet som utgör pant, är enligt jordabalken i första hand den fastighet ansvarig för pantfordran som personligen ansvarar för gälden. Ur en avstyckad fastighet kan pantfordran tas ut endast om köpeskillingen för stomfastigheten vid den exekutiva auktionen inte räcker till för betalning av fordran. Eftersom en fordran som tryggas av lagstadgad panträtt tas ut ur fastigheten med bästa förmånsrätt, blir man endast i undantagsfall tvungen att tillgripa exekutiv försäljning av

en avstyckad lägenhet.

Det är ändamålsenligt att den inverkan som en fastighetsförrättning har på en nybildad lägenhets ansvar följer samma regler oberoende av vad de panträtter som belastar stomlägenheten baserar sig på. I lagförslaget föreslås därför att stadgandet i 20 § 2 mom. skall upphävas.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.5. Lagen om ägoreglering i gränskommunerna

Lagen om ägoreglering i gränskommunerna ger möjlighet till ägoregleringsförrättningar i gränsområdet mellan Finland och Ryssland. Lagen stiftades för att underlätta en ändamålsenlig fördelning av ägor på sådana områden vid gränsen där flyttningen av riksgränsen medförde splittring av registerheterna. Med stöd av denna lag kan förrättningar utföras även i vissa sådana fall där ägoreglering inte enligt annan skifteslagstiftning vore möjlig.

Vid en förrättning enligt lagen om ägoreglering i gränskommunerna skall markägaren för de områden och andelar som har anslutits till hans fastighet betala en ersättning som motsvarar gängse pris för dessa. Förrättningsmännen bestämmer ersättningsbeloppet. Den lägenhet till vilken området eller andelen ansluts utgör direkt med stöd av lag pant för betalningen av ersättningen jämte ränta.

43 §. Den lagstadgade panträtten skall bibehållas. I 2 mom., som gäller den lagstadgade panträtten, föreslås en hänvisning till 20 kap. jordabalken samt ett stadgande om myndighetens anmälningsskyldighet. Nya förrättningar kommer emellertid knappast att hållas, eftersom merparten av ägoregleringarna i gränsområdena redan har förrättats.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.6. Byggnadslagen

När stadsplan har fastställts, får staden enligt 47 § byggnadslagen åt sig avskilja ett gatuområde på stadsplaneområdet. Ett gatuområde som har använts såsom vägområde innan planen fastställdes eller som har avsatts till sådant, övergår med stöd av 71 § utan ersättning i stadens ägo.

75 §. En fastighetsägare som endast behöver avstå ett med hänsyn till förhållandena oskäligt litet område till gatuområde, kan enligt 75 § förpliktas att till staden betala en ersättning som motsvarar skyldigheten att gratis avstå mark. Sådan skyldighet kan fastighetsägaren åläggas endast om staden har tagit över ett gatuområde längs hans fastighet. Fastighetsägaren och staden kan komma överens om betalningen av ersättningen. Om ingen överenskommelse träffas, kan staden kräva in ersättningen genom talan vid domstol. Genom ersättningen vill man åstadkomma en situation där samtliga markägare på ett stadsplaneområde bemöts likvärdigt.

En ersättning enligt denna paragraf har i vissa sammanhang tolkats vara sådan att den skall jämföras med en offentligrättslig fordran som enligt 22 § 4 mom. förordningen om in-teckning av fast egendom vid exekutiv auktion utgår med bästa förmånsrätt ur fastigheten. För närvarande är det dock oklart vilken förmånsrätt denna fordran skall ha.

Det föreslås att till 1 mom. skall fogas ett stadgande om vem som svarar för ersättningen till staden. Personligt ansvar för ersättningen har den som äger fastigheten när stadsplanen för området träder i kraft. Ersättningsskyldigheten kan åläggas redan vid denna tidpunkt fastän staden ännu inte har tillträtt gatuområdet.

Till paragrafen skall också fogas ett nytt 2 mom., som reglerar domstolsbehandlingen av ersättningen. Om fastighetsägaren och staden inte kommer överens om ersättningen, skall ärendet enligt 77 § 2 mom. gällande lag avgöras av domstol. Såsom ändring av gällande lag föreslås nu ett stadgande om den frist inom vilken talan skall väckas. Fristen, som är tre år, skall räknas från det när stadsplanen har trätt i kraft. Avsikten med tidsfristen är att de frågor som gäller ersättningar enligt 75 § skall redas ut utan obefogat dröjsmål. Enligt gällande lag kan ersättningstalan

väckas när flera år redan har gått sedan planläggningen avslutades, vilket inte kan anses ändamålsenligt.

77 §. Enligt gällande 1 mom. är vissa avtal som grundar sig på byggnadslagen, bl.a. ett avtal om ersättning enligt 75 §, bindande för den nya ägaren. Enligt förslagets 75 § 1 mom. skall endast den vara personligen ansvarig för betalningen av ersättningen som ägde fastigheten när stadsplanen trädde i kraft. Därför föreslås att hänvisningen till 75 § skall slopas.

Om inget avtal kommer till stånd, skall enligt 2 mom. frågan om bestämmande av sådan ersättning som avses i 75 § behandlas av domstol. Eftersom stadgandet om domstolsbehandling ingår i förslagets 75 § 2 mom., skall i detta moment inte längre nämnas att en ersättning som avses i 75 § behandlas av domstol.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

Om stadsplanen redan hade trätt i kraft när lagen trädde i kraft, får enligt det föreslagna 3 mom. en talan om ersättning enligt 75 § väckas inom tre år från det att lagen trädde i kraft. Ersättningsskyldig är den som äger fastigheten vid lagens ikraftträdande.

1.7. Lagen om enskilda vägar

Delägare i en enskild väg är enligt lagen om enskilda vägar de som genom vägförrättning har fått rätt till väg samt de som äger fastigheter som är belägna så att vägen kan användas för transporter till eller från deras fastighet. Vägdelägarna svarar för väghållningen, dvs. för de kostnader som byggandet, förbättringen och underhållet av vägen förorsakar.

Vägdelägarnas inbördes ansvar för kostnaderna av väghållningen bestäms i förhållande till den nytta som varje delägare har av vägen. För fördelningen av kostnaderna fastställs för varje delägare vägenheter, som bestämmer storleken av vägavgifterna. Använder också andra än delägarna vägen, kan de i stället för vägavgift påföras en transportavgift, som bestäms med hänsyn till användningen av vägen.

För väghållningen grundar vägdelägarna i allmänhet ett väglag. Vid väglagsstämman

fastställs årligen en debiteringslängd, som visar vilken vägavgift som skall betalas per vägenhet, vilket belopp varje vägdelägare skall betala i avgifter samt när vägavgifterna skall betalas. Över transportavgifterna görs också upp en debiteringslängd som fastställs vid väglagsstämman. Det organ för väglaget som delägarna utses, dvs. sysslomannen eller bestyrelsen sköter indrivningen av fastställda väg- och transportavgifter. Avgifterna och räntan kan drivas in med ett utdrag av debiteringslängden utan att något separat beslut om betalningsskyldigheten behöver fattas.

Om vägdelägarna eller väglaget så beslutar, kan väghållningen också skötas utgående från vägdelning så, att vägen delas i sträckor enligt de fastställda vägenheterna. I så fall svarar en eller flere delägare för väghållningen på en bestämd sträcka, enligt vad som har avtalats. I praktiken är väghållning enligt vägdelning ovanlig.

Försummar en vägdelägare att sköta sin andel av en skyldighet som väghållningen medför, svarar de övriga vägdelägarna i förhållande för sina vägenheter för andelen. En delägare som har erlagt en betalning för en annan delägars räkning har med stöd av ett uttryckligt stadgande rätt att driva in betalningen av den försumlige delägaren. På samma sätt har den nye ägaren av en fastighet rätt att av överlåtaren driva in de betalningar för väghållningen som han har erlagt för dennes räkning.

Om inget väglag bildas, är vägdelägarna ansvariga för väghållningen endast om de har förbundit sig därtill. En vägdelägare kan dock genom beslut av kommunens vägnämnd förpliktas att delta i fullgörandet av en förbindelse om vilken inte har avtalats, men endast med ett skäligt belopp, som inte får överstiga den nytta som han har haft av den åtgärd som förbindelsen gäller. Om ett beslut härom har fattats vid ett gemensamt möte för delägarna, fördelar sig det inbördes ansvaret mellan delägarna på samma sätt som ansvaret mellan medlemmarna i ett väglag.

74 §. I paragrafen stadgas om väghållningsskyldighetens bestånd när äganderätten till fastigheten övergår på en ny ägare. Eftersom delägarskapet i en väg grundar sig på äganderätten till en fastighet, blir den nye ägaren vägdelägare i stället för den förre ägaren. Den nye ägaren har enligt stadgandet samma skyldighet att delta i de förpliktelser som väghållningen medför som den

förre ägaren. Har t.ex. den förre ägaren haft ansvaret för väghållningen på en bestämd vägsträcka, blir den nye ägaren skyldig att göra detsamma.

Den nye ägaren blir också ansvarig för den förre ägarens obetalda penningavgifter för vägen, om dessa vid överlåtelse-tidpunkten har varit obetalda under högst tre års tid. Skyldigheter som följer av väghållningen och som skall betalas i pengar är förutom de årliga väg- och transportavgifterna också vissa andra omkostnader som den som använder vägen kan åläggas att betala. Kostnader som de som använder vägen är skyldiga att ersätta är enligt 31 § de kostnader som behövs för iståndsättning av vägen och enligt 89 a § de kostnader som krävs för färdigbyggande av en väg. När väghållningen baserar sig på vägdelning, är en delägare som har försummat väghållningen på sin vägloft dessutom skyldig att ersätta de kostnader som utförandet av arbetet föranleder.

I propositionen föreslås att den nye ägarens ansvar för de skyldigheter som följer av väghållningen skall ändras så, att denne inte direkt med stöd av lagen skall bli personligt ansvarig för betalningen av de penningavgifter som har förfallit under den förre ägarens tid. Förslaget innebär att 74 § endast skall reglera på vilket sätt andra väghållningsskyldigheter än sådana som fullgörs i pengar är bindande för den nye ägaren till en fastighet. Sådana med fastigheten förknippade skyldigheter som har karaktär av servitut följer även enligt allmänna principer fastigheten. För tydlighetens skull är det dock ändamålsenligt att ett uttryckligt stadgande om saken bibehålls i lagen om enskilda vägar. En med fastigheten förknippad skyldighet som skall fullgöras på annat sätt än genom betalning i pengar upphör inte heller vid exekutiv auktion på fastigheten. I lagförslaget föreslås därför att detta inte längre skall nämnas i paragrafen.

78 §. Enligt paragrafen får vägavgifter som har varit obetalda inte längre tid än tre år och räntor på dem tas ut ur den fastighet till vilken avgifterna hänförs sig med samma förmånsrätt som är stadgad för offentlig-rättsliga fordringar som tas ur fastigheten. I paragrafen stadgas dessutom om hur den förmånsrätt som är förknippad med vägavgifter inverkar på rättigheter som grundar sig på panträtt för ogulden köpeskilling som har uppstått innan lagen om enskilda vägar trädde i kraft eller på en inteckningsansökan

som har gjorts före nämnda tidpunkt.

Fordringar med förmånsrätt är enligt hänvisningen i 89 a § 4 mom. förutom vägavgifterna också de kostnader för färdigbyggande av vägen som avses i 89 a §. Övriga skyldigheter som skall fullgöras genom betalning i pengar har däremot ingen förmånsrätt enligt lagen om enskilda vägar, även om en del av dessa med stöd av 74 § är bindande för den nye ägaren av fastigheten.

Enligt förslaget *1 mom.* skall en fastighet för vilken väg- och transportavgifter har bestämts att betalas utgöra pant för betalningen av dessa avgifter, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Också i de fall där lagstadgad panträtt gäller för betalningen av väg- och transportavgifter torde denna ha ringa betydelse. Vägavgiftsbeloppen är ofta små, varför det minimibelopp som genom förordning kommer att stadgas för inskrivning av en fordran kan hindra inskrivning. Panträtt blir aktuell främst när medel samlas för byggande eller grundlig förbättring av en väg. Även i de fall där väg- eller transportavgiften kan skrivas in såsom lagstadgad panträtt, är det enligt 20 kap. 2 § jordabalken inte möjligt att låta skriva in panträtten i lagfarts- och inteckningsregistret förrän betalning av avgiften har försummats. Beträffande årliga avgifter kan inskrivningsanmälan nämligen göras först när avgiften har förfallit till betalning.

I *2 mom.* föreslås stadganden om lagstadgad panträtt för andra betalningar än väg- och transportavgifter. Såsom lagstadgade panträtter kan inskrivas penningfordringar som enligt 74 § är bindande för den nye ägaren av fastigheten. I momentet uppräknas för tydlighetens skull de lagrum i vilka de fordringar är nämnda som får panträtt direkt med stöd av lag.

89 a §. Paragrafen gäller vägnämndens rätt att besluta om färdigbyggandet av en väg efter att den tid som har utsatts vid vägför-rättning har gått ut. Om medel i förhand krävs för slutförandet av byggandet, kan vägnämnden fastställa det behövliga förskottet och förplikta vägdelägarna att betala det. När vägen är färdigbyggd, skall vägnämnden fastställa det belopp som slutligt skall uppbäras hos vägdelägarna för betalning av kostnaderna.

Enligt *4 mom.* kan de kostnader som enligt 2 och 3 mom. har uppstått vid byggandet av vägen och som grundar sig på vägnämndens beslut drivas in hos vägdelägarna

med stöd av ett utdrag ur vägnämndens beslut. Hänvisningen till 78 § beträffande förmansträtten för dessa kostnader skall strykas såsom obehövlig, eftersom förmansträtten regleras i 78 § 2 mom.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.8. Lagen om stöd för nyskiften

10 §. Enligt lagen om stöd för nyskiften beviljas av statens medel förhandsfinansiering för genomförande av nyskiften. Med stöd av lagen finansierar staten företag som syftar till grundlig förbättring, såsom utflyttning av lägenheter, väg- och torrlägningsarbeten samt iståndsättning av byggnader. Av den finansiering som har beviljats återkräver staten i allmänhet minst 50 procent av ägarna till de fastigheter som är underkastade nyskiftet. Den finansiering som beviljas med stöd av lagen om stöd för nyskiften är sekundär i förhållande till andra former av jord- och skogsbruksfinansiering.

Enligt 1 mom. skall en skifte underkastad fastighet utgöra pant för betalningen av kostnader som återkrävs till staten jämte räntan på dessa, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Betalningsskyldigheten kan verkställas utan separat dom eller beslut i saken.

De understöd som av statens medel har beviljats för förrättande av nyskifte har uppgått till betydande belopp, ibland till flera miljoner mark. Att den lagstadgade panträtten bibehålls är motiverat med hänsyn till att statens fordringar i praktiken inte kan tryggas med andra säkerhetsarrangemang, då de skifte underkastade lägenheterna i allmänhet är flera tiotal till antalet. Dessutom ökar de företag som i samband med nyskiftet genomförs med statlig finansiering i allmänhet värdet på en skifte underkastad lägenhet.

Enligt 2 mom. är också ägaren till den fastighet som är föremål för panträtten alltid personligen ansvarig för betalningen av fordran. I propositionen föreslås att stadgandet skall upphävas. Endast den som var ägare till fastigheten när beslutet om förskottsfinansiering beviljades skall vara personligen ansvarig för betalning av fordran till staten. Stadgandet i gällande 1 mom. om att staten har rätt att utan dom eller utslag ta ut fordran

ur fastigheten skall tas in såsom ett nytt 2 mom. i stället för det upphävda stadgandet.

Ikraftträdelsestadgandet. I ikraftträdelsestadgandets 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

1.9. Landsbygdsnäringslagen

Jord- och skogsbruksministeriet eller landsbygdsdistrikten kan i den ordning som stadgas i 8 kap. landsbygdsnäringslagen köpa lägenheter, lägenhetsdelar, rättigheter och andelar för att överlåtas vidare för ändamål som främjar gårdsbruket eller näringsverksamheten på landsbygden. Köparen betalar i allmänhet köpeskillingen med ett stats- eller räntelån som beviljas honom. Den del av köpeskillingen som inte betalas vid köpslutet skall enligt 45 § betalas med ränta inom ett år efter köpslutet.

37 §. Enligt paragrafen får fast egendom som staten har köpt med stöd av landsbygdsnäringslagen inte på det sätt som stadgas i 4 kap. 26 § utsökningslagen mätas ut för den föregående ägarens eller dennes fångesmans skuld, om inte fastigheten på grund av panträtt eller annars svarar för skulden. I samband med att den nya jordabalken stiftades ändrades också nämnda stadgande i utsökningslagen så, att en fastighet inte längre får mätas ut för den föregående ägarens eller dennes fångesmans skuld. Paragrafen kan därför upphävas såsom obehövlig.

46 §. Enligt paragrafens 1 mom. utgör lägenheten eller området pant för betalning av försäljningspriset jämte ränta till staten. Fordrans förmansträtt bestäms enligt köpslutsdagen oberoende av när anteckning om panträtten görs i lagfarts- och inteckningsregistret. Obetald köpeskillning kan drivas in hos köparen utan dom eller beslut.

I 2 mom. stadgas om förmansträtt för köpeskillning som gäller andel i samfällt område. Den obetalda köpeskillingen för ett sådant område kan med stöd av stadgandet drivas in såväl hos den ursprunglige förvärvaren som hos den som vid indrivningstidpunkten äger lägenheten eller området.

I propositionen föreslås att paragrafen skall upphävas. Till säkerhet för statens fordran med anledning av försäljningen av

fastigheten kan in-teckning fastställas i lägenheten eller området. Enligt jordabalken kan in-teckning fastställas såväl i en fastighet som i ett outbrutet område. Likaså kan ägarförbehåll anlitas också vid försäljning av fast egendom. I fråga om överlåtelse av andel i ett samfällt område kan in-drivningen av statens fordran efter att föreslagna lagändringen har genomförts tryggas endast genom ägarförbehåll.

Det kan inte anses motiverat att fordran på obetald köpeskilling får drivas in utan dom eller beslut. En köpeskillingsfordran är inte till sin karaktär en offentligrättslig massafordran, för vilka ett enklare in-drivningsförfarande kan motiveras med ändamålsenlighets-skäl och ekonomiska orsaker. Förvärvarn av en fastighet skall dessutom ha möjlighet att före in-drivningen av köpeskillingen åberopa t.ex. fel i fastigheten, även om överlåtelsen har skett med stöd av landsbygdsnäringslagen.

Paragrafens 3 mom. gäller anmälan av lagstadgad panträtt till in-teckningsregistret. Eftersom den lagstadgade panträtten för obetald köpeskilling enligt lagförslaget skall upphävas, kan även stadgandet upphävas såsom obehövligt.

50 §. I 2 mom. stadgas om ordningen vid in-drivning av en fordran som gäller obetald köpeskilling. Till sitt innehåll motsvarar stadgandet in-drivningsstadgandet i 46 § 1 mom. Eftersom lagen om in-drivning av skatter och avgifter i utsökningsväg på ovan nämnda grunder inte blir tillämplig vid in-drivning av obetald fastighetsköpeskilling, föreslås det att stadgandet skall upphävas.

I kraftträdelse- och övergångsstadgandet. I 2 mom. föreslås för tydlighetens skull ett uttryckligt stadgande om att 14 § lagen om införande av jordabalken skall tillämpas i fråga om panträtter som har uppstått innan lagen trädde i kraft.

Enligt 3 mom. skall det under en övergångsperiod efter att lagen har trätt i kraft vara möjligt att utan domstols beslut driva in en köpeskillingsfordran som har uppstått för staten innan lagen trädde i kraft, ränta på sådan fordran samt utsökningskostnaderna. Övergångsperioden sträcker sig till utgången av 2006, då merparten av de köpeskillingsfordringar som har uppstått innan lagen trädde i kraft sannolikt har blivit in-drivna.

1.10. Naturnäringslagen

Avsikten med naturnäringslagen är att förbättra utkomst-möjligheterna och levnadsförhållandena för personer som idkar naturnäringsin-områden inom landets nordliga områden. För att förverkliga syftet med lagen kan staten förvärva mark som sedan överläts vidare till dem som idkar naturnäringsin-områden. Förfarandet vid anskaffning och överlåtelse liknar förfarandet enligt landsbygdsnäringslagen.

9 §. I 2 mom. stadgas om utmätningsförbud. I lagförslaget föreslås att momentet skall upphävas såsom obehövligt på de grunder som nämndes i samband med 37 § landsbygdsnäringslagen.

24 §. Med stöd av hänvisningen i paragrafen skall beträffande bl.a. panträtt för försäljningspriset jämte ränta och utsökningskostnader samt meddelanden som på grund av detta skall insändas för anteckning i in-teckningsregistret i tillämpliga delar gälla vad 44 och 46 §§ landbygdsnäringslagen stadgar.

I lagförslaget föreslås att panträtten för försäljningspriset jämte ränta och utsökningskostnader skall slopas på samma grunder som i fråga om motsvarande panträtt enligt landsbygdsnäringslagen. Hänvisningen till 46 § landsbygdsnäringslagen skall därför slopas. De stadganden i paragrafen som gäller panträtt för försäljningspriset jämte ränta och utsökningskostnader samt hur panträtten skall anmälas för registrering skall likaså slopas.

33 §. I paragrafen stadgas om återkrav av bidrag som har beviljats med stöd av naturnäringslagen. Med stöd av 2 mom. får bidraget tas ut ur den fastighet för vilken bidraget har beviljats med samma förmånsrätt som stadgas för offentligrättsliga prestationer.

Den lagstadgade panträtten för bidrag som återkrävs skall slopas. När den nya jordabalken träder i kraft är det i praktiken inte ändamålsenligt att i samband med att bidrag beviljas genom en lagstadgad panträtt tryggas återbetalningen av en fordran som eventuellt i framtiden uppstår för staten, eftersom anteckningen om panträtten i så fall måste göras i varje sådan fastighets fastighetsuppgifter som har beviljats bidraget. De bidrag som återkrävs med stöd av landsbygdsnäringslagen tryggas inte heller av lagstadgad

panträtt. I den proposition som gäller revidering av den skogsekonomiska finansieringen föreslås också att den lagstadgade panträtten för bidrag som återkrävs skall slopas. Ett bidrag som återkrävs kan dock även i fortsättningen indrivnas i den ordning som stadgas för utsökning av skatter.

34 §. För att syftet med naturnäringslagen skall förverkligas, kan vissa vägbyggnads- samt vatten- och avloppsarbeten utföras på åtgärd av staten. Högst 10 procent av beloppet av de kostnader för arbetena som hänförs till lägenheten uppbärs hos lägenhetsägaren till staten. Angående panträtten för det belopp som skall uppbäras, räntan på beloppet och utsökningskostnaderna samt hur panträtten skall inskrivas gäller enligt 3 mom. i tillämpliga delar vad 46 § landsbygdsnäringslagen stadgar.

De arbeten som på åtgärd av staten utförs med stöd av naturnäringslagen är i allmänhet sådana att de höjer fastighetens värde. Därför är det motiverat att bibehålla den lagstadgade panträtten. I 3 mom. föreslås att hänvisningen till landsbygdsnäringslagen skall ersättas med en hänvisning till 20 kap. jordabalken.

Ikraftträdelse- och övergångsstadgandet. Stadgandet motsvarar ikraftträdelse- och övergångsstadgandet i förslaget till ändring av landsbygdsnäringslagen.

1.11. Renhushållningslagen

Med stöd av renhushållningslagen beviljas finansieringsstöd för förbättrande av utkomst- möjligheterna och levnadsförhållandena för dem som idkar renhushållning på renhushållningsområdet samt för stödjande av re- beteslagens verksamhet. Stadgandena om anskaffning av mark är i sak desamma som i landsbygdsnäringslagen.

9 §. I 2 mom. stadgas om utmätningsförbud. I lagförslaget föreslås att momentet skall upphävas såsom obehövt på de grunder som nämndes i samband med 37 § landsbygdsnäringslagen.

17 §. Enligt hänvisningen i paragrafen skall bl.a. försäljningspriset jämte ränta och utsökningskostnader ha panträtt enligt vad som stadgas i landsbygdsnäringslagen. Även beträffande anmälan av panträtterna för inskrivning hänvisas till landsbygdsnäringslagen.

I lagförslaget föreslås att den lagstadgade panträtten skall slopas på samma grunder

som i fråga om motsvarande panträtt enligt landsbygdsnäringslagen. Hänvisningen till 46 § landsbygdsnäringslagen skall därför slopas. De stadganden i paragrafen som gäller panträtt för försäljningspriset jämte ränta och utsökningskostnader samt hur panträtten skall anmälas för registrering skall likaså slopas.

26 §. Det föreslås att stadgandet i 2 mom. om förmånsrätt för bidrag som återkrävs skall slopas. Som motivering kan hänvisas till de grunder som nämndes i samband med 33 § naturnäringslagen.

Ikraftträdelse- och övergångsstadgandet. Stadgandet motsvarar ikraftträdelse- och övergångsstadgandet i förslaget till ändring av landsbygdsnäringslagen.

1.12. Skoltlagen

23 §. I lagförslaget föreslås att förbudet mot utmätning skall upphävas såsom obehövt på de grunder som nämndes i samband med 37 § landsbygdsnäringslagen.

33 §. I lagförslaget föreslås att den lagstadgade panträtten för betalningen av försäljningspriset jämte ränta och indrivningskostnader till staten skall upphävas på de grunder som har nämnts i motiveringen till förslaget om upphävande av 46 § landsbygdsnäringslagen.

34 §. I paragrafen stadgas att handlingar i ett fastighetsärende där staten är sökande får insändas per post till inskrivningsmyndigheten. Enligt 6 kap. 2 § jordabalken får en inskrivningsansökan alltid sändas också per post till inskrivningsmyndigheten. Eftersom frågan inte särskilt behöver regleras genom speciallagstiftning, skall denna paragraf i skoltlagen upphävas.

38 §. Enligt paragrafen får statens försäljningsprisfordringar och statliga lån som skall återkrävas drivas in med stöd av landsbygdsnäringsdistriktets laga kraft vunna beslut i den ordning som stadgas om indrivning av skatter och avgifter. Förfallna försäljningsprisfordringar och lånebetalningar kan drivas in i samma ordning utan särskilt beslut. I detta lagförslag föreslås att möjligheten att utan dom eller beslut driva in en fordran som gäller köpeskillingen för en fastighet skall slopas på de grunder som har redovisats i samband med 46 § 1 och 2 mom. landsbygdsnäringslagen. Däremot skall stadgandet fortfarande gälla indrivning av lån. Paragrafens rubrik skall ändras så att den

motsvarar det nya innehållet.

39 §. I 3 mom stadgas om återkrav av bidrag som har beviljats med stöd av skoltlagen. Den lagstadgade panträtten för bidrag som återkrävs skall slopas på de grunder som nämndes i samband med 33 § naturnärlingslagen.

Ikraftträdelse- och övergångsstadgandet. Stadgandet motsvarar det ikraftträdelse- och övergångsstadgande som föreslås i förslaget till ändring av landsbygdsnäringslagen.

2. Ikraftträdande

Lagförslagen ansluter sig till jordabalksreformen. Därför är det ändamålsenligt att lagarna träder i kraft från ingången av 1997, samtidigt som jordabalken.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61) 12 kap. 9 §,
ändras 10 kap. 16 § 1 mom. samt 12 kap. 5 § 1 mom. och 8 § 2 mom. och 3 mom. samt
fogas till 6 kap. en ny 31 a §, till 7 kap. 8 § nya 3 — 5 mom., till 12 § ett nytt 3 mom.
 samt till 12 kap. 8 § ett nytt 4 mom., som följer:

6 kap.

Dikning

31 a §

Nyttohavarens fastighet utgör pant för en sådan på 19 § baserad andel av kostnaderna som följer av en fastställd dikningsplan eller bolagsstämmans beslut, en sådan andel av kostnaderna som med stöd av 30 § bestäms vid en dikningsförrättning samt för andel av underhållskostnaderna och övriga kostnadsandelar som uppstår efter att dikningsförrättningen har avslutats och som beror på dikningen, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Efter avslutad dikningsförrättning skall förrättningsingenjören utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som följer av en vid dikningsförrättningen fastställd dikningsplan samt de kostnadsandelar som med stöd av 30 § har påförts vid dikningsförrättningen, jämte ränta.

Efter att kostnadsandelarna har fastställts skall bolagets syssломän utan dröjsmål anmäla till inskrivningsmyndigheten de kostnadsandelar som bolagsstämman har fastställt, jämte ränta, samt andelar i underhållskostnaderna eller kostnadsandelar som till följd av dikningen har uppstått efter att den dikningsförrättning som gällde fastställelse av dikningsplanen avslutades, jämte ränta. Bolagets syssломän skall dessutom anmäla ändringar i kostnadsandelarna, om fördelningen av kostnaderna med stöd av 29 § 2 mom. har ändrats eller rättats av bolagsstämman eller om den fastställda fördelningen av kostnaderna har ändrats vid en dikningsförrättning som har hållits med anledning av klander som anförts med stöd av 29 § 3 mom.

Söks ändring i ett beslut som har fattats

vid en dikningsförrättning som avses i 1 eller 3 mom., skall ifrågavarande regionala miljöcentral utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om detta. Den regionala miljöcentralen skall också underrätta inskrivningsmyndigheten om besvärdomstolens avgörande i ärendet, sedan detta har vunnit laga kraft.

7 kap.

Vattenståndsreglering

8 §

Nyttohavarens fastighet utgör pant för den kostnadsandel som enligt vattendomstolens tillståndsbeslut hänför sig till fastigheten eller som vattenståndsregleringsbolaget har fastställt för fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Genomförs regleringen med tillstånd av vattendomstol, skall vattendomstolen efter att beslutet meddelades utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som framgår av tillståndsbeslutet, jämte ränta. Vattendomstolen skall likaså utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om att ändring har sökts i tillståndsbeslutet samt om innehållet i ett laga kraft vunnit avgörande som besvärdomstolen har meddelat i saken.

Får regleringen genomföras utan tillstånd av vattendomstol, skall vattenståndsregleringsbolagets syssломän anmäla de fastställda kostnadsandelarna jämte ränta för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Likaså skall syssломännen underrätta inskrivningsmyndigheten om andra än besvärdomstolens avgöranden, ifall dessa ändrar de kostnadsandelar som ingår i vattendomstolens tillståndsbeslut eller som har fastställts av vattenståndsregleringsbolaget.

12 §

Om panträtt för kostnader gäller i tillämpliga delar vad 8 § 3 mom. stadgar.

10 kap.

Avloppsvatten och andra ämnen, som förorena vattendrag

16 §

I fråga om samfällt avlopp skall vad 6 kap. 17, 18, 20, 21-29, 31 och 31 a §§ stadgar iaktas i tillämpliga delar. Frågor som gäller ombildande av avlopp till samfällt, delägares i samfällt avlopp inbördes förhållanden samt avloppsbolag skall dock handläggas av vattendomstolen.

12 kap.

Särskilda bestämmelser

5 §

Övergår en fastighet för vilken har beviljats tillstånd eller rättighet som avses i denna lag eller för vilken har deltagits i en åtgärd som har medfört nytta för fastigheten till någon annan, övergår också till denne även de rättigheter och skyldigheter som har

tillkommit den som har beviljats tillståndet eller rättigheten eller som har deltagit i åtgärden.

8 §

Betalar inte den försumlige i 1 mom. avsedda kostnader sedan han uppmanats därtill, skall betalning yrkas genom talan i vattendomstolen.

Har arbetet gagnat en fastighet som tillhör den som har underlåtit att utföra sin andel, skall vattendomstolen samtidigt förordna att fastigheten skall utgöra pant för skäligen kostnader som arbetet har medfört, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

När vattendomstolen har meddelat sitt beslut skall domstolen utan dröjsmål anmäla en fordran som avses i 3 mom. för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Vad 6 kap. 31 a § 4 mom. stadgar om regionala miljöcentraler gäller på motsvarande sätt vattendomstolen.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

2.

Lag

om ändring av 14 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 14 § 2 mom. lagen den 13 februari 1920 angående vissa grannelagsförhållanden (26/20), sådant det lyder i lag av den 16 augusti 1958 (371/58), som följer:

14 §

Grannen har rätt till en årlig ersättning för den olägenhet som han vållas av att byggnaden är belägen såsom avses i 1 mom. Ersättningens storlek fastställs av domstolen, sedan denna enligt prövning har hört de borgenärer som har panträtt i den ersättningskyldiges fastighet. Den ersättningsskyldiges fastighet utgör pant för betalningen av ersättningen jämte ränta, enligt vad 20 kap.

jordabalken stadgar. Den domstol som har dömt ut ersättningen skall utan dröjsmål anmäla denna för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

3.

Lag**om ändring av 13 § lagen om avloppsvattenavgift**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 13 § 1 mom. i lagen den 13 juli 1973 om avloppsvattenavgift (610/73), som följer:

13 §

Sker ombyte av fastighetens ägare eller innehavare under en i 10 § avsedd debiteringsperiod, svarar även den nye ägaren eller innehavaren för obetald avloppsvattenavgift jämte ränta för denna debiteringsperiod.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

4.

Lag**om ändring av 20 § lagen om vissa regleringar av vattenägor**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 11 januari 1980 om vissa regleringar av vattenägor (31/80) 20 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 12 april 1995 (568/95), samt

ändras 20 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 15 november 1993 (931/93), som följer:

20 §

En fastighet för vars räkning staten har betalt löseskillning utgör pant för betalningen av löseskillningen och räntan på den till staten enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Om staten har förmedlat en löseskillning som ett delägarlag för ett samfällt område skall betala, tillämpas 27 § lagen om sam

fälligheter.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

5.

Lag**om ändring av 43 § lagen om ägoreglering i gränskommunerna**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 9 juni 1960 om ägoreglering i gränskommunerna (282/60) 43 § 2 mom. som följer:

43 §

Uppbärs med stöd av 1 mom. ersättning

för områden eller andelar som har anslutits till en fastighet, utgör fastigheten pant för betalningen av ersättningen jämte ränta en-

ligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Förrättningsingenjören skall utan dröjsmål anmäla ersättningen för anteckning i lagfarts- och inteckningsregister.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

6.

Lag

om ändring av byggnadslagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras 75 och 77 §§ byggnadslagen av den 16 augusti 1958 (370/58), av dessa lagrum 77 § sådan den lyder i lag av den 29 juli 1977 (604/77), som följer:

75 §

Behöver en markägare inte enligt 47 och 71 § avstå mark utan ersättning eller blir han på så sätt tvungen att avstå ett betydligt mindre område än vad han enligt 71 § 3 mom. högst hade varit skyldig att avstå utan ersättning och bör detta med hänsyn till omständigheterna anses uppenbart oskäligt, är ägaren skyldig att åt staden erlægga skälig ersättning. För betalning av ersättningen svarar den som äger fastigheten när stadsplanen träder i kraft.

som avses i 70, 72, 74 eller 76 §§, är den bindande för senare ägare av fastigheten.

Kommer överenskommelse om en ersättning som avses i 1 mom. inte till stånd, skall den bestämmas med iakttagande av vad som stadgas i 137 c §.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Med avvikelse från 75 § 1 mom. är den som vid lagens ikraftträdande äger fastigheten ersättningsskyldig, om den stadsplan som avses i 75 § 1 mom. har trätt i kraft innan denna lag träder i kraft. Ersättningstalan kan utan hinder av 75 § 2 mom. i fråga om dessa stadsplanområden väckas inom tre år från denna lags ikraftträdande.

77 §

Träffas överenskommelse om en ersättning

7.

Lag**om ändring av lagen om enskilda vägar**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 74 och 78 §§ samt 89 a § 4 mom. lagen den 15 juni 1962 om enskilda vägar (358/62), av dessa lagrum 89 a § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 4 juli 1975 (521/75), som följer:

74 §

Har en fastighet övergått till en ny ägare, är även denne ansvarig för de förpliktelser som under den tid denna lag är i kraft har uppkommit för den förre ägaren till följd av väghållningen, dock inte för sådana penningavgifter som den förre ägaren har försummat att betala.

78 §

En fastighet utgör pant för betalningen av väg- och transportavgifter som hänför sig till fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Den ersättningsskyldiges fastighet utgör pant för de kostnader som avses i 31 §, 89 § 1 och 2 mom. samt 89 a § 2 och 3 mom., enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

89 a §

I ett beslut som avses i 1 mom. och genom vilket vägnämnden har bestämt att vägarbeten får utföras på vägdelägarnas bekostnad samt i ett beslut enligt 2 mom. genom vilket beloppet av de behövliga kostnaderna har fastställts, får ändring inte sökas. Genom vägnämndens beslut fastställda avgifter som motsvarar i 2 och 3 mom. avsedda kostnader får drivas in med stöd av utdrag ur beslutet.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

8.

Lag**om ändring av 10 § lagen om stöd för nyskiften**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 § lagen den 16 januari 1981 om stöd för nyskiften (24/81), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 maj 1990 (450/90), som följer:

10 §

Den fastighet som skall skiftas utgör pant för betalningen av kostnader som skall återkrävas, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Kostnader som skall återkrävas och räntan får, till den del de har förfallit till betalning,

utmätas utan dom eller särskilt beslut.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

9.

Lag**om upphävande av vissa lagrum i landsbygdsnäringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Genom denna lag upphävs i landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) 37 och 46 §§ samt 50 § 2 mom., av dessa lagrum 46 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 10 september 1993 (805/93) och 50 § 2 mom. sådan den lyder i lag av den 22 december 1994 (1304/94).

2 §

Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande panträtt för statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Beträffande indrivning av statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utökningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.

10.

Lag**om ändring av naturnäringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i naturnäringslagen av den 24 augusti 1984 (610/84) 9 § 2 mom., sådan den lyder i lag av den 28 december 1990 (1296/90), samt

ändras 24 §, 33 § 2 mom och 34 § 3 mom., sådana de lyder i nämnda lag av den 28 december 1990, som följer:

24 §

Försäljning

Om upprättande och undertecknande av köpebrev, fastställande av priset på nytt på grund av att ett misstag begåtts eller av att värdet på egendomen har förändrats väsentligt, styrkande av överlåtelsehandling samt sökande av lagfart gäller i tillämpliga delar 44 § landsbygdsnäringslagen.

33 §

Bidrag

Om det arbete för vilket bidrag enligt 26 § har beviljats inte har slutförts inom en ge-

nom förordning bestämd tid, kan landsbygdsnäringsdistriktet ålägga bidragstagaren eller hans rättsinnehavare att helt eller delvis återbetala bidraget till staten. Indrivningen får verkställas i den ordning som gäller utökning av skatter.

34 §

Vägbyggnads- samt vatten- och avloppsarbeten

Fastigheten utgör pant för betalningen av kostnader som återkrävs med stöd av 2 mom., ränta på sådana kostnader samt utökningskostnader, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Om återkrav och beviljande av

uppskov, uppsägning samt andra omständigheter som är förknippade med andelen i fråga gäller, med i denna lag stadgade undantag, i tillämpliga delar vad landsbygdsnäringslagen stadgar om andelar.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande panträtt för statens köpeskillingfordran som har uppstått innan denna

lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller vad som stadgas i 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Beträffande indrivning av statens köpeskillingfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utsokningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.

11.

Lag

om ändring av renhushållningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i renhushållningslagen av den 9 februari 1990 (161/90) 9 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1298/90), samt *ändras* 17 § och 26 § 2 mom, sådana de lyder i nämnda lag av den 28 december 1990, som följer:

17 §

Försäljning

Om upprättande och undertecknande av köpebrev, fastställande av priset på nytt på grund av att ett misstag har begåtts eller av att värdet på egendomen har förändrats väsentligt, styrkande av överlåtelsehandling samt sökande av lagfart gäller i tillämpliga delar 44 § landsbygdsnäringslagen.

26 §

Bidrag

Om det arbete för vilket bidrag enligt denna lag har beviljats inte har slutförts inom

en genom förordning bestämd tid, kan landsbygdsnäringsdistriktet ålägga bidragstagaren eller hans rättsinnehavare att helt eller delvis återbetala bidraget till staten. Indrivningen får verkställas i den ordning som gäller utsokning av skatter.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande panträtt för statens köpeskillingfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller vad som stadgas i 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Beträffande indrivning av statens köpeskillingfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utsokningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.

12.

Lag**om ändring av skoltlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i skoltlagen av den 24 februari 1995 (253/95) 23, 33 och 34 §§ samt *ändras* rubriken för och 2 mom. i 38 § samt 39 § 3 mom. som följer:

38 §

Uppsägning av lån

Statliga lån som avses i 1 mom. och som skall återkrävas får drivas in med stöd av landsbygdsnäringsdistriktets laga kraft vunna beslut i utsökningsväg i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61). Förfallna belopp av statliga lån enligt denna lag får drivas in på nämnda sätt utan särskilt beslut.

39 §

Återkrav av bidrag

Sedan 10 år har förflutit från det bidraget

beviljades får det inte bestämmas att det skall återkrävas. Indrivningen får verkställas i den ordning som stadgas om utsökning av skatter.

Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande panträtt för statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Beträffande indrivning av statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utsökningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.

Helsingfors den 1 november 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Kari Häkämies*

1.

Lag**om ändring av vattenlagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i vattenlagen av den 19 maj 1961 (264/61) 12 kap. 9 §,
ändras 10 kap. 16 § 1 mom. samt 12 kap. 5 § 1 mom. och 8 § 2 mom. och 3 mom. samt
fogas till 6 kap. en ny 31 a §, till 7 kap. 8 § nya 3 — 5 mom., till 12 § ett nytt 3 mom.
 samt till 12 kap. 8 § ett nytt 4 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

Dikning*31 a §*

Nyttohavarens fastighet utgör pant för en sådan på 19 § baserad andel av kostnaderna som följer av en fastställd dikningsplan eller bolagsstämans beslut, en sådan andel av kostnaderna som med stöd av 30 § bestäms vid en dikningsförrättning samt för andel av underhållskostnaderna och övriga kostnadsandelar som uppstår efter att dikningsförrättningen har avslutats och som beror på dikningen, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Efter avslutad dikningsförrättning skall förrättningsingenjören utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som följer av en vid dikningsförrättningen fastställd dikningsplan samt de kostnadsandelar som med stöd av 30 § har påförts vid dikningsförrättningen, jämte ränta.

Efter att kostnadsandelarna har fastställts skall bolagets sysslomän utan dröjsmål anmäla till inskrivningsmyndigheten de kostnadsandelar som bolagsstämman har fastställt, jämte ränta, samt andelar i underhållskostnaderna eller kostnadsandelar som till följd av dikningen har uppstått efter att den dikningsförrättning som gällde fastställelse av dikningsplanen avslutades, jämte ränta. Bolagets sysslomän skall dessutom anmäla ändringar i kostnadsandelarna, om fördelningen av kostnaderna med stöd av 29 § 2 mom. har ändrats eller rättats av bolagsstämman eller om den fastställda fördelningen av kostnaderna har ändrats vid en dikningsför-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rättning som har hållits med anledning av klander som anförts med stöd av 29 § 3 mom.

Söks ändring i ett beslut som har fattats vid en dikningsförrättning som avses i 1 eller 3 mom., skall ifrågavarande regionala miljöcentral utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om detta. Den regionala miljöcentralen skall också underrätta inskrivningsmyndigheten om besvärdomstolens avgörande i ärendet, sedan detta har vunnit laga kraft.

7 kap.

Vattenståndsreglering

8 §

Nyttohavarens fastighet utgör pant för den kostnadsandel som enligt vattendomstolens tillståndsbeslut hänför sig till fastigheten eller som vattenståndsregleringsbolaget har fastställt för fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Genomförs regleringen med tillstånd av vattendomstol, skall vattendomstolen efter att beslutet meddelades utan dröjsmål för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret anmäla de kostnadsandelar som framgår av tillståndsbeslutet, jämte ränta. Vattendomstolen skall likaså utan dröjsmål underrätta inskrivningsmyndigheten om att ändring har sökts i tillståndsbeslutet samt om innehållet i ett laga kraft vunnit avgörande som besvärdomstolen har meddelat i saken.

Får regleringen genomföras utan tillstånd av vattendomstol, skall vattenståndsregleringsbolagets sysslomän anmäla de fastställda kostnadsandelarna jämte ränta för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Likaså skall sysslomännen underrätta inskrivningsmyndigheten om andra än besvärdomstolens avgöranden, ifall dessa ändrar de kostnadsandelar som ingår i vattendomstolens tillståndsbeslut eller som har fastställts av vattenståndsregleringsbolaget.

12 §

Om panträtt för kostnader gäller i tillämpliga delar vad 8 § 3 mom. stadgar.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

**Avloppsvatten och andra ämnen, som
förorena vattendrag**

16 §

I fråga om samfällt avlopp skall vad i 6 kap. 17, 18, 20, 22-29 och 31 §§ är stadgat i tillämpliga delar iakttagas, *dock sålunda, att* frågor om ombildande av avlopp till samfällt, delägares i samfällt avlopp inbördes förhållanden samt avloppsbolag handläggas av vattendomstolen.

16 §

I fråga om samfällt avlopp skall vad i 6 kap. 17, 18, 20, 21-29, 31 *och 31 a* §§ stadgar iakttagas i tillämpliga delar. Frågor som gäller ombildande av avlopp till samfällt, delägares i samfällt avlopp inbördes förhållanden samt avloppsbolag *skall dock* handläggas av vattendomstolen.

12 kap.

Särskilda bestämmelser

5 §

Övergår fastighet, för vilken tillstånd eller rättighet, som i denna lag avses, beviljats eller för vilken deltagits i åtgärd, som medfört nytta för fastigheten, till annan, övergå till denne även de rättigheter och skyldigheter, som tillkommit den, som erhållit tillståndet eller rättigheten eller deltagit i åtgärden. *Fastighet, för vilken tillståndet, rättigheten eller åtgärden medfört nytta, häftar för ersättning eller avgift, som skall gäldas för fastigheten, på sätt nedan i 9 § är stadgat.*

5 §

Övergår en fastighet för vilken har beviljats tillstånd eller rättighet som avses i denna lag eller för vilken har deltagits i en åtgärd som har medfört nytta för fastigheten till någon annan, övergår också till denne även de rättigheter och skyldigheter som har tillkommit den som har beviljats tillståndet eller rättigheten eller som har deltagit i åtgärden.

8 §

För skäligen kostnader, som förorsakas av arbetet, svarar, såframt de kommit den försumlige tillhörig fastighet tillgodo, fastigheten på sätt nedan i 9 § är stadgat.

Kostnader, som ovan i 1 mom. avses, skola, såframt vederbörande ej på anfordran erlägger dem, sökas medelst talan i vattendomstolen. Då vattendomstolen förordnar om kostnadernas gäldande, skall vattendomstolen tillika avgöra, om 2 mom. denna paragraf med avseende å dem skall tillämpas.

8 §

Betalar inte den försumlige i 1 mom. avsedda kostnader sedan han uppmanats därtill, skall betalning yrkas genom talan i vattendomstolen.

Har arbetet gagnat en fastighet som tillhör den som har underlåtit att utföra sin andel, skall vattendomstolen samtidigt förordna att fastigheten skall utgöra pant för skäligen kostnader som arbetet har medfört, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

När vattendomstolen har meddelat sitt beslut skall domstolen utan dröjsmål anmäla en fordran som avses i 3 mom. för anteckning i lagfarts- och inteckningsregistret. Vad

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap. 31 a § 4 mom. stadgar om regionala miljöcentraler gäller på motsvarande sätt vattendomstolen.

9 §

Ersättning eller annan fullgörelse, för vilken fastighet enligt denna lag häftar eller utgör pant, må, såframt den ej utestätt längre tid än tre år från förfalldagen eller åtgärd för dess indrivande inom sagda tid vidtagits och indrivningen utan avbrott fullföljts, uttagas ur fastigheten med samma förmånsrätt som stadgats om offentligrättsliga prestationer, som utgå för fastighet.

(upphävs)

Personligen svarar för sådan fullgörelse den, som då densamma förfaller, är ägare till fastigheten.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

2.

Lag

om ändring av 14 § lagen angående vissa grannelagsförhållanden

I enlighet med riksdagens beslut ändras 14 § 2 mom. lagen den 13 februari 1920 angående vissa grannelagsförhållanden (26/20), sådant det lyder i lag av den 16 augusti 1958 (371/58), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §

För det intrång i sin rätt grannen lider skall han dock, så länge detta fortgår, hållas skadeslös genom ersättning, som skall erläggas genom en från fastigheten utgående årlig avgäld och beträffande vars förmånsrätt är gällande, vad om förmånsrätt för offentligrättsliga prestationer är stadgat. Avgäldens belopp fastställs av domstol, sedan domsto-

Grannen har rätt till en årlig ersättning för den olägenhet som han vållas av att byggnaden är belägen såsom avses i 1 mom. Ersättningens storlek fastställs av domstolen, sedan denna enligt prövning har hört de borgenärer som har panträtt i den ersättningsskyldiges fastighet. Den ersättningsskyldiges fastighet utgör pant för betalningen av ersätt-

Gällande lydelse

len, där den finner det nödigt, berett de personer, för vilkas fordringar de ifrågavarande fastigheterna på grund av in-teckning, till-äventyrs utgöra underpant, tillfälle att i sa-ken avgiva utlåtande. Sedan avgälden fast-ställts, skall därom på åtgärd av domstolen göras anteckning i förteckningen över utmät-ta fastigheter.

Föreslagen lydelse

ningen jämte ränta, enligt vad 20 kap. jor-dabalken stadgar. Den domstol som har dömt ut ersättningen skall utan dröjsmål an-mäla denna för anteckning i lagfarts- och in-teckningsregistret.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).*

3.

Lag**om ändring av 13 § lagen om avloppsvattenavgift**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 13 § 1 mom. i lagen den 13 juli 1973 om avloppsvattenavgift (610/73), som följer:

Gällande lydelse

13 §

Sker ombyte av fastighetens ägare eller innehavare, svarar även den nya ägaren eller innehavaren för obetald avloppsvattenavgift jämte ränta, om de icke varit obetalda längre tid än fem år räknat från ingången av det kalenderår som följer efter debiteringsåret.

Föreslagen lydelse

13 §

Sker ombyte av fastighetens ägare eller innehavare under en i 10 § avsedd debiterings-period, svarar även den nye ägaren eller innehavaren för obetald avloppsvattenavgift jämte ränta för denna debiteringsperiod.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).*

4.

Lag**om ändring av 20 § i lagen om vissa regleringar av vattenägor**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 11 januari 1980 om vissa regleringar av vattenägor (31/80) 20 § 2 mom., sådant det lyder i lag av den 12 april 1995 (568/95), samt

ändras 20 § 1 mom., sådant det lyder i lag av den 15 november 1993 (931/93), som följer:

Gällande lydelse

20 §

En lägenhet för vars räkning staten har betalt löseskilling är underpant för betalningen av löseskillingen och räntan på den till staten. Om staten har förmedlat en löseskilling som ett delägarlag för ett samfällt område skall betala, tillämpas 27 § lagen om samfälligheter. Löseskillingen jämte ränta kan, oberoende av hur länge den har varit obetald, tas ut ur lägenheten eller hos delägarlaget med samma förmånsrätt som stadgas för offentligrättsliga prestationer som utgår av fastighet.

Har en lägenhet som utgjort underpant blivit styckad, svarar för de betalningar, som hänfört sig till lägenheten, i första hand den vid styckningen bildade lägenhet, som ägs eller har ägts av ägaren till den lägenhet, som utgjort underpant, eller en arvinge till denne.

Föreslagen lydelse

20 §

En fastighet för vars räkning staten har betalt löseskilling utgör pant för betalningen av löseskillingen och räntan på den till staten enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Om staten har förmedlat en löseskilling som ett delägarlag för ett samfällt område skall betala, tillämpas 27 § lagen om samfälligheter.

(upphävs)

Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

5.

Lag**om ändring av 43 § lagen om ägoreglering i gränskommunerna**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 9 juni 1960 om ägoreglering i gränskommunerna (282/60) 43 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

43 §

Uppbäres för område eller andel, som anslutits till lägenhet, ersättning enligt 1 mom., utgör lägenheten underpant för betalningen av sagda ersättning jämte ränta, och må ersättningen jämte ränta uttagas ur lägenheten oberoende av huru länge de varit oguldna med samma förmånsrätt som angående of-fentligträttsliga prestationer för fastigheter är stadgad.

Uppbärs med stöd av 1 mom. ersättning för områden eller andelar som har anslutits till en fastighet, utgör fastigheten pant för betalningen av ersättningen jämte ränta enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Förrättningsingenjören skall utan dröjsmål anmäla ersättningen för anteckning i lagfarts- och inteckningsregister.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).*

6.

Lag**om ändring av byggnadslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 75 och 77 §§ byggnadslagen av den 16 augusti 1958 (370/58), av dessa lagrum 77 § sådan den lyder i lag av den 29 juli 1977 (604/77), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

75 §

Behöver markägare icke enligt 47 och 71 §§ avstå mark utan ersättning eller nödgas han på så sätt avstå ett betydligt mindre område än han enligt 71 § 2 mom. högst hade varit skyldig att avstå utan ersättning och bör detta med hänsyn till omständigheterna anses uppenbart oskäligt, är ägaren pliktig att åt staden erlægga skälig ersättning, *då staden tillträtt gatumarken invid hans mark.*

75 §

Behöver en markägare inte enligt 47 och 71 § avstå mark utan ersättning eller blir han på så sätt tvungen att avstå ett betydligt mindre område än vad han enligt 71 § 3 mom. högst hade varit skyldig att avstå utan ersättning och bör detta med hänsyn till omständigheterna anses uppenbart oskäligt, är ägaren skyldig att åt staden erlægga skälig ersättning. *För betalning av ersättningen svarar den som äger fastigheten när stadsplanen träder i kraft.*

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

Kommer överenskommelse om en ersättning som skall betalas enligt 1 mom. inte till stånd, avgörs frågan av domstolen på den ort där fastigheten är belägen. Talan skall väckas inom tre år från det att stadsplanen trädde i kraft.

Träffas överenskommelse om ovan i 70, 72, 74, 75 och 76 §§ avsedd ersättning, är den bindande för senare ägare av fastigheten.

Kommer överenskommelse om ovan i 75 § avsedd ersättning icke till stånd, avgöres saken av domstolen på den ort där fastigheten är belägen. Övriga i 1 mom. avsedda ersättningar skola bestämmas med iakttagande av vad i 137 c § stadgas.

77 §

Träffas överenskommelse om en ersättning som avses i 70, 72, 74 eller 76 §§, är den bindande för senare ägare av fastigheten.

Kommer överenskommelse om en ersättning som avses i 1 mom. inte till stånd, skall den bestämmas med iakttagande av vad som stadgas i 137 c §.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).*

Med avvikelse från 75 § 1 mom. är den som vid lagen ikraftträdande äger fastigheten ersättningskyldig, om den stadsplan som avses i 75 § 1 mom. har trätt i kraft innan denna lag träder i kraft. Ersättningstalan kan utan hinder av 75 § 2 mom. väckas inom tre år från denna lags ikraftträdande.

7.

Lag**om ändring av lagen om enskilda vägar**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 74 och 78 §§ samt 89 a § 4 mom. lagen den 15 juni 1962 om enskilda vägar (358/62), av dessa lagrum 89 a § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 4 juli 1975 (521/75), som följer:

Gällande lydelse

74 §

Har fastighet övergått till ny ägare på annat sätt än genom exekutiv auktion, är även denne ansvarig för de av väghållningen härflytande förpliktelser, som under den tid denna lag är i kraft uppkommit för den förra

Föreslagen lydelse

74 §

Har en fastighet övergått till en ny ägare, är även denne ansvarig för de förpliktelser som under den tid denna lag är i kraft har uppkommit för den förra ägaren till följd av väghållningen, dock inte för sådana penning-

Gällande lydelse

ägaren, *likväl icke för sådana penningavgifter, som denne försummat att erlägga och som varit oguldna under längre tid än tre år.*

78 §

Obetalda vägavgifter och räntor på dem må uttagas ur den fastighet, till vilka avgifterna hänföra sig, med samma förmånsrätt, som är stadgad för ur fastighet utgående of-fentligträttsliga fordringar, såframt icke av-gifterna varit obetalda under längre tid än tre år från förfallodagen eller såframt åtgärder för deras indrivning inom sagda tid vidtagits och indrivningen utan avbrott fortsatts. Sag-da förmånsrätt medför likväl icke ändring i deras rätt, som i fastigheten hava inteckning, fastställd i stöd av en före denna lags ikraft-trädande gjord ansökan, eller före sagda tid-punkt uppkommen panträtt för ogulden kö-peskilling.

Föreslagen lydelse

avgifter som den förre ägaren har försummat att betala.

78 §

En fastighet utgör pant för betalningen av väg- och transportavgifter som hänför sig till fastigheten, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Den ersättningskyldiges fastighet utgör pant för de kostnader som avses i 31 §, 89 § 1 och 2 mom. samt 89 a § 2 och 3 mom., enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

89 a §

I vägnämndens i 1 mom. avsedda beslut, varigenom utförande av vägarbete på väg-delägarnas bekostnad medgivits, ävensom i ovan i 2 mom. nämnt beslut, varigenom kostnadsbelopp fastställts, får ändring ej sökas. Genom vägnämndens beslut fastställda avgifter, som motsvara i 2 och 3 mom. avsedda kostnader, få med stöd av utdrag ur beslutet uttagas *ur den fastighet, till vilken avgiften hänför sig, med samma förmånsrätt som i 78 § är stadgad för vägavgift.*

I ett beslut som avses i 1 mom. och genom vilket vägnämnden har bestämt att vägarbeten får utföras på vägdelägarnas bekostnad samt i ett beslut enligt 2 mom. genom vilket beloppet av de behövlige kostnaderna har fastställts, får ändring inte sökas. Genom vägnämndens beslut fastställda avgifter som motsvarar i 2 och 3 mom. avsedda kostnader får drivas in med stöd av utdrag ur beslutet.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).*

8.

Lag**om ändring av 10 § lagen om stöd för nyskiften**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 10 § lagen den 16 januari 1981 om stöd för nyskiften (24/81), sådan den lyder i lag
av den 18 maj 1990 (450/90), som följer:

Gällande lydelse

10 §

Den lägenhet som skall skiftas utgör pant för betalningen av kostnader som skall återkrävas, jämte ränta. Kostnaderna jämte ränta får, oberoende av hur länge de har varit obetalda, tas ut ur lägenheten med den förmånsrätt som gäller för offentlighetsrättsliga prestationer som anser en fastighet. Kostnader som skall återkrävas och räntan får, till den del de har förfallit till betalning, utmätas utan dom eller utslag.

När en lägenhet utgör pant enligt 1 mom. svarar den som äger lägenheten såsom gäldenär för återbetalningen av de kostnader jämte ränta som avses i 1 mom.

Föreslagen lydelse

10 §

Den fastighet som skall skiftas utgör pant för betalningen av kostnader som skall återkrävas, jämte ränta, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar.

Kostnader som skall återkrävas och räntan får, till den del de har förfallit till betalning, utmätas utan dom eller särskilt beslut.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande lagstadgade panträtter som har uppstått innan denna lag träder i kraft gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).*

9.

Lag**om upphävande av vissa lagrum i landsbygdsnäringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

Genom denna lag upphävs i landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) 37 och 46 §§ samt 50 § 2 mom., av dessa lagrum 46 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 10 september 1993 (805/93) och 50 § 2 mom. sådan den lyder i lag av den 22 december 1994 (1304/94).

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

37 §

(upphävs)

Utmätningsförbud

Fast egendom som staten har köpt enligt denna lag får inte mätas ut med stöd av 4 kap. 26 § utsökningslagen för den föregående ägarens eller dennes fångesmans skuld, om fastigheten inte svarar för den på grund av panträtt eller annars.

46 §

(upphävs)

Panträtt

För betalning av försäljningspriset jämte ränta samt utmätningskostnaderna utgör lägenheten eller området pant med förmånsrätt från köpslutsdagen. Priset jämte ränta och utmätningskostnaderna får utan särskilt beslut tas ut ur lägenheten eller området, oberoende av hur länge de har varit obetalda, enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Vad 1 mom. stadgar om försäljningspriset gäller på motsvarande sätt om det pris, som har bestämts för en andel i samfällt område vilken har tilldelats lägenheten eller området, och om räntan på priset. För priset jämte ränta gäller likväl den förmånsrätt som stadgas för offentligrettsliga prestationer som avser fastighet, och det får bäras upp hos den som vid indrivningen är ägare till lägenheten eller området.

Genom förordning stadgas närmare om hur panträtt skall anmälas till in-teckningsregistret.

50 §

 Statens försäljningsprisfordringar enligt denna lag får till den del de förfallit till betalning drivas in genom utsökning enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

(upphävs)

2 §

*Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande panträtt för statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Beträffande indrivning av statens köpeskillingssfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utsökningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.

10.

Lag

om ändring av naturnäringslagen

I enlighet med riksdagens beslut upphävs i naturnäringslagen av den 24 augusti 1984 (610/84) 9 § 2 mom., sådan den lyder i lag av den 28 december 1990 (1296/90), samt ändras 24 §, 33 § 2 mom och 34 § 3 mom., sådana de lyder i nämnda lag av den 28 december 1990, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Köp

Fast egendom som staten enligt denna lag har förvärvat genom köp får inte med stöd av 4 kap. 26 § utsökningslagen utmätas för den föregående ägarens eller dennes fångesmans skuld, för vilken fastigheten inte på grund av panträtt eller rannars svarar.

(2 mom. upphävs)

24 §

24 §

Försäljning

Försäljning

Om upprättande och undertecknande av köpebrev, fastställande av priset på nytt på grund av att ett misstag begåtts eller av att värdet på egendomen har förändrats väsentligt, styrkande av överlåtelsehandling, sökande av lagfart samt panträtt för betalningen av försäljningspriset jämte ränta och utsökningskostnader samt meddelanden som på grund av detta skall insändas för anteckning i inteckningsregistret gäller i tillämpliga delar 44 och 46 §§ landsbygdsnäringslagen.

Om upprättande och undertecknande av köpebrev, fastställande av priset på nytt på grund av att ett misstag begåtts eller av att värdet på egendomen har förändrats väsentligt, styrkande av överlåtelsehandling samt sökande av lagfart gäller i tillämpliga delar 44 § landsbygdsnäringslagen.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §

Bidrag

Om det arbete för vilket bidrag enligt 26 § har beviljats, inte har slutförts inom en genom förordning bestämd tid, kan landsbygdsdistriktet ålägga bidragstagaren eller hans rättsinnehavare att helt eller delvis återbetala bidraget till staten. Bidrag som skall återkrävas får, oberoende av hur lång tid som har förflutit från beslutet om återkrav, tas ut ur den lägenhet för vilken arbetena skulle utföras, med den förmånsrätt som gäller för ofentligrättsliga betalningar från en fastighet. Indrivningen får verkställas i den ordning som gäller utsökning av skatter.

Om det arbete för vilket bidrag enligt 26 § har beviljats inte har slutförts inom en genom förordning bestämd tid, kan *landsbyggnäringsdistriktet* ålägga bidragstagaren eller hans rättsinnehavare att helt eller delvis återbetala bidraget till staten. Indrivningen får verkställas i den ordning som gäller utsökning av skatter.

34 §

Vägbyggnads- samt vatten- och avloppsarbeten

Angående i 2 mom. nämnda belopp som skall indrivnas, panträtt för räntan på och utökningskostnader för beloppet samt meddelanden som på grund härav skall insändas för anteckning i protokollet över in-teckningsärenden gäller i tillämpliga delar vad som stadgas om detta i 46 § landsbygdsnäringslagen. Om återkrav och beviljande av uppskov, uppsägning samt andra omständigheter som är förknippade med andelen i fråga gäller, med i denna lag stadgade undantag, i tillämpliga delar vad landsbygdsnäringslagen stadgar om andelar.

Fastigheten utgör pant för betalningen av kostnader som återkrävs med stöd av 2 mom., ränta på sådana kostnader samt utökningskostnader, enligt vad 20 kap. jordabalken stadgar. Om återkrav och beviljande av uppskov, uppsägning samt andra omständigheter som är förknippade med andelen i fråga gäller, med i denna lag stadgade undantag, i tillämpliga delar vad landsbygdsnäringslagen stadgar om andelar.

Denna lag träder i kraft den 199 .
 Beträffande panträtt för statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller vad som stadgas i 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).
 Beträffande indrivning av statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utökningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träderr i kraft.

11.

Lag**om ändring av renhushållningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i renhushållningslagen av den 9 februari 1990 (161/90) 9 § 2 mom., sådant det
 lyder i lag av den 28 december 1990 (1298/90), samt
ändras 17 § och 26 § 2 mom., sådana de lyder i nämnda lag av den 28 december 1990,
 som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Köp

Fast egendom som staten enligt denna lag
 har förvärvat genom köp får inte med stöd
 av 4 kap. 26 § utsökningslagen utmätas för
 den föregående ägarens eller dennes fånges-
 mans skuld, för vilken fastigheten inte på
 grund av panträtt eller annars svarar.

(upphävs)

17 §

Försäljning

Om upprättande och undertecknande av
 köpebrev, fastställande av priset på nytt på
 grund av att ett misstag har begåtts eller av
 att värdet på egendomen har förändrats vä-
 sentligt, styrkande av överlåtelsehandling,
 sökande av lagfart samt panträtt för betal-
 ningen av försäljningspriset jämte ränta och
 utsökningskostnader samt meddelanden som
 på grund av detta skall insändas för anteck-
 ning i protokollet över inteckningsärenden
 gäller i tillämpliga delar 44 och 46 §§ lands-
 bygdsnäringslagen.

17 §

Försäljning

Om upprättande och undertecknande av
 köpebrev, fastställande av priset på nytt på
 grund av att ett misstag har begåtts eller av
 att värdet på egendomen har förändrats vä-
 sentligt, styrkande av överlåtelsehandling
 samt sökande av lagfart gäller i tillämpliga
 delar 44 § landsbygdsnäringslagen.

26 §

Bidrag

Om det arbete för vilket bidrag enligt den-
 na lag har beviljats, inte har slutförts inom
 en genom förordning bestämd tid, kan lands-
 bygdsdistriktet ålägga bidragstagaren eller

Om det arbete för vilket bidrag enligt den-
 na lag har beviljats inte har slutförts inom
 en genom förordning bestämd tid, kan lands-
 bygdsnäringsdistriktet ålägga bidragstagaren

Gällande lydelse

hans rättssinnehavare att helt eller delvis återbetala bidraget till staten. *Bidrag som skall återkrävas får, oberoende av hur lång tid som har förflutit från beslutet om återkrav, tas ut ur den lägenhet för vilken arbetena skulle utföras, med den förmånsrätt som gäller för offentligsrättsliga betalningar från en fastighet.* Indrivningen får verkställas i den ordning som gäller utsökning av skatter.

Föreslagen lydelse

eller hans rättssinnehavare att helt eller delvis återbetala bidraget till staten. Indrivningen får verkställas i den ordning som gäller utsökning av skatter.

*Denna lag träder i kraft den 199 .
Beträffande panträtt för statens köpeskillingfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller vad som stadgas i 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).
Beträffande indrivning av statens köpeskillingfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utsökningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.*

12.

Lag**om ändring av skollagen**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skollagen av den 24 februari 1995 (253/95) 23, 33 och 34 §§ samt
ändras rubriken för och 2 mom. i 38 § samt 39 § 3 mom. som följer:

Gällande lag

23 §

Utmättningsförbud

Fast egendom som staten har köpt enligt denna lag får inte mätas ut med stöd av 4 kap. 24 § utsökningslagen för den föregående ägarens eller dennes fångesmans skuld, om fastigheten inte svarar för den på grund av panträtt eller annars.

33 §

Panträtt

För betalning av försäljningspriset, ränta därpå och indrivningskostnader utgör lägenheten eller området pant med förmånsrätt från köpslutsdagen. Priset jämte ränta får utan särskilt beslut tas ut ur lägenheten eller området, oberoende av hur länge det har varit obetalt, i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Vad 1 mom. stadgar om försäljningspriset gäller på motsvarande sätt det pris som har bestämts för en andel i samfällt område, vilken har tilldelats lägenheten eller området, och räntan på priset. För priset jämte ränta gäller likväl den förmånsrätt som stadgas för offentligrättsliga prestationer som avser fastighet, och det får bäras upp hos den som vid indrivningen är ägare till lägenheten eller området.

Kostnader jämte ränta får utan särskilt beslut tas ut ur lägenheten eller området, oberoende av hur länge de har varit obetalda, i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg. De får drivas in hos den som vid indrivningen är ägare till lägenheten eller området.

Genom förordning stadgas närmare om hur panträtt skall anmälas till inteckningsregistret.

Förslag

(upphävs)

(upphävs)

Gällande lag

Förslag

34 §

(upphävs)

Ansökningar angående fastighet

Om staten är sökande i ett lagfarts- eller in-teckningsärende som hänför sig till en i denna lag angiven verksamhet, får handlingarna sändas i brev till domstolen, härads-hövdingen eller domstolens kansli.

38 §

Uppsägning av försäljningsprisfordringar och lån

38 §

Uppsägning av lån

Statens försäljningsprisfordringar och statliga lån som avses i 1 mom. och som skall återkrävas får drivas in med stöd av landsbygdsnäringsdistriktets laga kraft vunna beslut i utsökningsväg i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg. Förfallna belopp av statens försäljningsprisfordringar och statliga lån enligt denna lag får drivas in på nämnda sätt utan särskilt beslut.

 Statliga lån som avses i 1 mom. och som skall återkrävas får drivas in med stöd av landsbygdsnäringsdistriktets laga kraft vunna beslut i utsökningsväg i den ordning som stadgas i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61). Förfallna belopp av statliga lån enligt i denna lag får drivas in på nämnda sätt utan särskilt beslut.

39 §

Återkrav av bidrag

 Sedan 10 år har förflutit från det bidraget beviljades får det inte bestämmas att det skall återkrävas. *Ett bidrag som skall återkrävas får tas ut ur den fastighet för vilket bidrag har beviljats med samma förmånsrätt som stadgas för offentlighetsliga prestationer som avser fastighet.* Indrivningen får verkställas i den ordning som stadgas om utsökning av skatter.

 Sedan 10 år har förflutit från det bidraget beviljades får det inte bestämmas att det skall återkrävas. Indrivningen får verkställas i den ordning som stadgas om utsökning av skatter.

 Denna lag träder i kraft den 199 .

Beträffande panträtt för statensköpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft samt för ränta på sådan fordran gäller 14 § lagen om införande av jordabalken (541/95).

Beträffande indrivning av statens köpeskilningsfordran som har uppstått innan denna lag träder i kraft och av ränta på sådan fordran samt av utsökningskostnader tillämpas till den 31 december 2006 de stadganden som gäller när denna lag träder i kraft.
